

If undelivered return to:
"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"
 6117 St. Clair Ave.
 CLEVELAND, O.
 The largest Slovenian
 Weekly in the United States
 of America.
 Sworn Circulation 14,000
 Issued every
 Wednesday
 Subscription rate:
 For members yearly \$0.84
 For nonmembers \$1.50
 Foreign Countries \$3.00
 Telephone: Randolph 628

GLASILO K.S.K. JEDNOTE

BELO OFFICIAL ORGAN IZOBRAZBA

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second-Class Matter December 12th, 1923 at the Post Office at Cleveland, Ohio, Under the Act of August 24, 1912

Najveći slovenski tednik
 v Zdrženih državah.

Izhaja vsako sredo.

Ima 14,000 naročnikov

Naročnina:

Za člana, na leto\$0.84
 Za nečlane\$1.50
 Za inozemstvo\$3.00

NASLOV

uredništva in prevajništva:

6117 St. Clair Ave.
 Cleveland, O.
 Telefon: Randolph 628

ACCEPTED FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917. AUTHORIZED ON MAY 22, 1918.

Stev. 33. — No. 33.

CLEVELAND, O., 13. AVGUSTA (AUGUST), 1924.

Leto X.—Volume X.

SPOMINSKA KNJIGA.

NAD VSE ZANIMIVA KNJIGA JE V TISKU.

Na več vprašanj od strani članov in uradnikov krajevnih društev naznanjamo glede Jednotine Spominke knjige sledeče:

Vse gradivo za sestavo te knjige je dovršeno. Zanimivo knjigo bo lično tiskala tiskarna "Ameriške Domovine." Jutri gre prva pola, obsegajoča 16 strani v tisk. Ker bo Spominška knjiga vsebovala do malega 400 strani, bo vzelo več tednov, da bo mogoče natiskati toliko strani v deset tisoč izvodih.

Pri izdaji te knjige bodo važne tudi slike, kojih bo nekaj nad 200! in oglašji, razdeljeni poleg opisa društev po državah in naselbinah v abecednem redu.

Da se je izdaja te knjige nekaj zakasnela, so temu kriva gotova društva, ker nam niso pravočasno vrnila popravljenih zgodovinskih podatkov.

Ko bo ta knjiga gotova, bo mo že naznanili na tem mestu.

Uredništvo "Glasiila K. S. K. I."

Sobr. John Dečman nevarno zbol.

Forest City, Pa. 9. avg. — S tem poročam, da je naš znani rojak br. John Dečman, pravni odbornik KSKJ. nevarno bolan že 14 dni; najprvo ga je mučila vročinska bolezen, zdaj pa boleha za pljučnico in je še silno slab. Bojimo se še hujskega, ker se mu bolezen ne obrača še nič na boljše; zraven pa še taka neznozna vročina kakor je sedaj tukaj.

Sobr. Dečmanu iskreno želimo, da bi okreval!

J. O.

Smrtna kosa.

Butte, Mont. — Pred kratkim je umrl v naši naselbini dobro poznat in v obče spoštovan rojak John Petritz, doma iz Bojanje vasi na Dolenjskem; v Butte je živel nad 20 let. Za seboj zapuša žaluzno ženo, enega sina in tri brate.

Pokojni John Petritz je bil mož, da mu je bilo malo para. Na društvenem polju bil je vedno prvi. Bil je moč tihe narave in močnega katoliškega prepričanja; svojo vero je ljubil nad vse. Kakor je živel, tako je tudi umrl, kot pravi katol. mož. Njegov velik pogreb je pokazal, kako spoštovanje je do njega imel narod.

Mi pa, njegovi prijatelji žalujemo za njim, in mu kliče mo: "Pojivaj v miru blaga duša!"

Poročevalac.

Rojstva in poroke v Chicagu.

Chicago, Ill. — Naše mesto napreduje v vseh ozirih; število rojstnih slučajev in porok se veča; število smrtnih slučajev pa pada. V sedmih mesecih tekočega leta je bilo v tem mestu 35,171 rojstnih slučajev, lani v tem času pa 32,644. Letos je od 1. januarja do 30. junija tukaj umrlo 20,234 oseb, lani pa v istem času 21,082. Porok je bilo že letos 24,871, lani pa 21,175; davka od avtomobilov se je letos vplačalo \$3,471,210, lani pa \$3,022,831.

CLEVELANDSKE VESTI.

—Minulo nedeljo popoldne, dne 10. t. m. so imeli naši sosedi Newburčani svoj veliki dan: farno žegnanje in pa slovesno blagoslovitev nove cerkvene kapele sv. Lovrenca.

Slavnosti ob 8. uri popoldne se je vdeležila velika množica ljudstva od blizu in daleč. Pričela se je s parado po bližnjih, vse okrašenih cestah. Korakala je vsa šolska mladina, domača, še nova cerkvena godba, devet društev s svojimi zastavami in štiri cerkvene bratovščine z banderi. Te slavnosti se je vdeležilo tudi troje glavnih uradnikov K. S. K. Jednote iz Clevelanda in sicer brat Anton Grdina, John Zulich in Ivan Zupan. Barbertončani so poslali 3 svojih zastopnikov; osobito lepo in številno je bilo zastopano društvo sv. Vida, št. 25 in društvo Marije Magdalene, št. 162 K. S. K. Jednote iz Clevelanda.

Takoj zatem je Msgr. Pfeil, namestnik mil. škofa blagoslovil cerkveno kapelo, nakar so vanjo v slovesni procesiji prenesli Presveto Rešnje Telo v spremstvu 12 duhovnikov, mašnih strežnikov in mladih deklic. Slovenski duhovniki so bili sledeči: Rev. Oman, Rev. Bombach, Rev. Ponikvar, Rev. Virant, Rev. Hribar, Rev. Dr. Gruden iz St. Paul, Minn., Rev. Plevnik iz Joliet, Ill. in Rev. Jakob Cerne iz Sheboygana, Wis.

Msgr. Pfeil je imel pred poldeljenim blagoslovom z Najsvetejšim primeren nagovor na farano sv. Lovrenca, čestitajoč jim, ker so tako vneti v verskem ozirju; pravi zgled drugim narodom.

Slovensko slavnostno popoved je imel Rev. Dr. Gruden iz St. Paul o pomenu hiše božje. Slavnost je bila zaključena s Zahvalno pesmijo, zatem se je pa vršil na cerkvenem vrtu bazar.

Vsa prireditve je izpadla ob krasnem vremenu sijajno in v splošno zadovoljnost navzočih.

—Jako žalostno smrt je storil v petek naš rojak John Vičič, ki je stanoval na 16203 Holmes Ave., Collinwood. Vičič je bil že šest mesecev brez dela, in to si e vzel toliko k arcu, da je sklenil končati svoje življenje. Takoj poleg ceglarnar na Saranac Rd. in E. 163rd St. se nahaja velika slovna jama, 85 čevljev globoka. Strmoglavil je v to jamo in je bil na mestu mrtve. Truplo nesrečnega rojaka so prepeljali v okrajno mrtvašnico. Vičič zapuša ženo in tri nepreskrbljene otroke. Pač žalostna usoda!

—Zadnje dni so se mudili v Clevelandu na obisku in so se oglašili v našem uredništvu sledeči: Mrs. Rose Banich iz Chicago, Ill., s svojim 8 letnim sinotom; Josip Opeka iz Waukegana, Ill., Frank Gospodarich iz Rockdale, Ill., Mrs. Ivana Gačnik iz Forest City, Pa. in Ivan Murn, zastopnik tednika "Naš Dom" iz New Yorka. Mr. Murn se še sedaj mudi v Clevelandu, katerega cenjenim naročnikom in čitateljem "Glasiila" toplo priporočamo.

—Jako žalostno smrt je storil v petek naš rojak John Vičič, ki je stanoval na 16203 Holmes Ave., Collinwood. Vičič je bil že šest mesecev brez dela, in to si e vzel toliko k arcu, da je sklenil končati svoje življenje. Takoj poleg ceglarnar na Saranac Rd. in E. 163rd St. se nahaja velika slovna jama, 85 čevljev globoka. Strmoglavil je v to jamo in je bil na mestu mrtve. Truplo nesrečnega rojaka so prepeljali v okrajno mrtvašnico. Vičič zapuša ženo in tri nepreskrbljene otroke. Pač žalostna usoda!

—Zadnje dni so se mudili v Clevelandu na obisku in so se oglašili v našem uredništvu sledeči: Mrs. Rose Banich iz Chicago, Ill., s svojim 8 letnim sinotom; Josip Opeka iz Waukegana, Ill., Frank Gospodarich iz Rockdale, Ill., Mrs. Ivana Gačnik iz Forest City, Pa. in Ivan Murn, zastopnik tednika "Naš Dom" iz New Yorka. Mr. Murn se še sedaj mudi v Clevelandu, katerega cenjenim naročnikom in čitateljem "Glasiila" toplo priporočamo.

—Jako žalostno smrt je storil v petek naš rojak John Vičič, ki je stanoval na 16203 Holmes Ave., Collinwood. Vičič je bil že šest mesecev brez dela, in to si e vzel toliko k arcu, da je sklenil končati svoje življenje. Takoj poleg ceglarnar na Saranac Rd. in E. 163rd St. se nahaja velika slovna jama, 85 čevljev globoka. Strmoglavil je v to jamo in je bil na mestu mrtve. Truplo nesrečnega rojaka so prepeljali v okrajno mrtvašnico. Vičič zapuša ženo in tri nepreskrbljene otroke. Pač žalostna usoda!

—Zadnje dni so se mudili v Clevelandu na obisku in so se oglašili v našem uredništvu sledeči: Mrs. Rose Banich iz Chicago, Ill., s svojim 8 letnim sinotom; Josip Opeka iz Waukegana, Ill., Frank Gospodarich iz Rockdale, Ill., Mrs. Ivana Gačnik iz Forest City, Pa. in Ivan Murn, zastopnik tednika "Naš Dom" iz New Yorka. Mr. Murn se še sedaj mudi v Clevelandu, katerega cenjenim naročnikom in čitateljem "Glasiila" toplo priporočamo.

—Zadnje dni so se mudili v Clevelandu na obisku in so se oglašili v našem uredništvu sledeči: Mrs. Rose Banich iz Chicago, Ill., s svojim 8 letnim sinotom; Josip Opeka iz Waukegana, Ill., Frank Gospodarich iz Rockdale, Ill., Mrs. Ivana Gačnik iz Forest City, Pa. in Ivan Murn, zastopnik tednika "Naš Dom" iz New Yorka. Mr. Murn se še sedaj mudi v Clevelandu, katerega cenjenim naročnikom in čitateljem "Glasiila" toplo priporočamo.

—Zadnje dni so se mudili v Clevelandu na obisku in so se oglašili v našem uredništvu sledeči: Mrs. Rose Banich iz Chicago, Ill., s svojim 8 letnim sinotom; Josip Opeka iz Waukegana, Ill., Frank Gospodarich iz Rockdale, Ill., Mrs. Ivana Gačnik iz Forest City, Pa. in Ivan Murn, zastopnik tednika "Naš Dom" iz New Yorka. Mr. Murn se še sedaj mudi v Clevelandu, katerega cenjenim naročnikom in čitateljem "Glasiila" toplo priporočamo.

UMOR VSLED PSA.

TUJEC UMORIL REVNEGA OČETA OSMERIH OTROK.

Chicago, Ill., 10. avgusta. — Včeraj se je v našem mestu izvršil nad vse tragičen umor. Žrtve tega umora je postal 43 letni Guy Franklin, prodajalec pokalice in lunčev, stanujoč na 230 W. Taylor St. Franklin zapuša ženo in osem otrok v starosti od 3 do 15 let, katere je z veliko težavo preživljal.

Vzrok tega umora je dokaj čuden in tragičen.

V soboto zvečer okrog 6. uri se je Franklin vrnil utrujen z dela domov; pri svojem poslu (krošnariji) je bil večasih po 20 ur pokonci. Se pred večerjo se je mudil na dvorišču, kjer so imeli Franklinovi domačega psa. Istočasno je prikorakal po stranski ulici nek 20 letni tujec, v katerega se je Franklinov pes zakadil in mu raztrgal hlače. Tujec je ves besen zahteval od lastnika psa \$5 odškodnine za raztrgane hlače; govoril je italijanski, kar je Franklinu tolmačila sosedka, Mrs. Motole. Ker ves preplašen oče (Franklin) ni imel toliko denarja, mu je ponudil samo \$1.50 drobiža, vse svoje premoženje, koje svote tujec ni hotel sprejeti ter mu je pričel resno groziti.

Franklin je bil na potu k sosedu, da si izposodi še preostanek za odškodnino; v tem trenutku je pa tujec Franklina z dolgim nožem zabodel enkrat v tilnik, enkrat pa v srce, nakar je pobegnil.

Ves ta prizor na dvorišču je gledala Franklinova žena in otroci. Nesrečnega očeta so tako prepeljali v okrajno bolnišnico. Ker je bil smrtno zadet in ker je znal, da bo umrl, je pustil pred zadnjo uro k sebi poklicati svojo ženo in vseh osem otrok. S solzami v očeh se je od njih sledeče poslovil: "Jaz umiram. Uboga moja družina. Za Boga vas prosim, g. doktor, naj se moje nesrečne družine kdo usmili!" Ob 5:30 zjutraj je Franklin umrl.

Prijatelji in znanci Franklinove družine bodo priredili kolekto za dostojen pogreb; za zapuščene sirote se bodo pa zavzele oblasti.

Policija je sedaj marljivo na delu, da izsledi brezsrčnega morilca.

Rusija bo skrbela za svoje bedno ljudstvo.

Moskva. — Ruska vlada je določila 138 milijonov zlatih rubljev (\$69,000,000) iz državne blagajne za pomoč bednim kmetom, kjer kaže slaba letina. Število prizadetih znaša v različnih pokrajinah okrog 7,000,000. Takoj se bo nakupilo in razdelilo za 58 milijonov rubljev mesa in žita, ostanek bo pa porabljen v irigacijske (osuševalne) svrhe.

Državni deficit v Avstriji.

Dunaj, 9. avg. — Avstrijski državni proračun za mesec avgust izkazuje 129,400,000,000 deficita; tako poroča Dr. Alfred Zimmerman generalni komisar avstrijskih financ, koje je imenovala Liga narodov.

PRIMARNE VOLITVE.

PRI VOLITVAH V CLEVELANDU BYA SLOVENCA NOMINIRANA.

Cleveland, O. — Včeraj, dne 12. avgusta so se vršile v državi Ohio primarne volitve. Obe stranki, republikanska in demokratska sta šli v hud boj s svojimi kandidati; glavne volitve v novembru bodo šele pokazale pravo zmago.

Frank J. Lausche.

Za demokratskega kandidata za guvernerja je bil ponovno izvoljen sedanji guverner, A. V. Donahay z 81,554 glasi, za republikanskega pa Harry L. Davis z 295,890 glasovi. Bivši župan Fred Kohler je bil imenovan za okrajnega šerifa!

Pomenljivo pri teh volitvah je dejstvo, da sta zmagala dva naša Slovenca, o. o. odvetnika, Mr. Frank J. Lausche in Mr. John L. Mihelič. Prvi je bil imenovan na demokratskem tiketu za kandidata državne senatorske zbornice, drugi pa za državnega poslanca. Lausche je dobil 4021 glasov, Mihelič pa 3221.

John L. Mihelič.

Iskreno bi želeli, da bi naša dva kandidata tudi pri novembarskih volitvah zmagala. To bo potem prvi slučaj v zgodovini ameriških Slovencev, da bo kak izmed naših rojakov zastopal ljudstvo v državni senatorski zbornici. Živeli zavedni slovenski volilci!

Izletniki utonili v rezervarju.

Billings, Mont., 29. julija. — Ko se je včeraj s svojim avtomobilom vozil Julius Tanner iz Clover, Utah poleg Shoshone vodnega rezervarja pri Cody, Wyo., se je avtomobil prevrnil po visokem bregu v vodo. Utonil je lastnik avtomobila, njegova žena, devetletni sin in dva otroka J. Welsheve družine iz Cowley, Wyo.

RUHRSKO VPRAŠANJE.

FRANCOZI BODO EVAKUIRALI PORUHRJE.

Pariz, 10. avgusta. — Iz zanesljivega vira se poroča, da je francoski kabinet odobril načrt ministrskega predsednika Herriota, ki priporoča francosko-belgijsko evakuacijo v zasedenem Poruhrju. Načrt za evakuacijo je bil sprva določen na dve leti, zdaj se bo pa isto izvršilo že tekom enajstih mesecev.

Dasiravno je maršal Foch odobral nasvet vojnega ministra, generala Nolletta, da naj se evakuacije za okupirane ozemlja prej ne izvede, dokler ne bodo Nemci sprejeli tozadevnega načrta zaveznikov, je sedaj svoje mnenje preduragal. Večinoma francoskega kabineta se je namreč izrazila za evakuacijo, kajti na ta način bo Nemcem veliko lažje plačati predpisano vojno odškodnino.

Vsa zadeva glede razoroženja bo leto meseca septembra predložena na seji Lige narodov.

Danes je bil ministrski predsednik Herriot na kosilu pri predsedniku senatorske zbornice, na večer se je pa zopet odpravil v London na konferenco zaveznikov, ker se bo skušalo rešiti pereče reparacijsko vprašanje.

Važno za potovanje v Jugoslavijo.

Washington, D. C. — Konzulati kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Zedinjenih državah bodo v bodoče vsem našim državljanom, ki potujejo le za gotov čas v stari kraj, izdajali na potnih listih tudi povratne vize. Na podlagi takega vizuma se vsak potnik lahko vrne iz starega kraja v Zedinjene države, ne da bi mu bilo treba prositi za dovoljenje za odhod iz dežele ali pa za ponovno viziranje njegovega potnega lista.

Na ta način je vsem našim državljanom, ki odhajajo v domovino po poslu ali da obiščejo svoje družine, olajšan povratek v Zedinjene države Amerike.

Izvestilni urad kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

La Follettejevi načrti.

Washington, 8. avgusta. — Senator La Follette, predsedniški kandidat progresivne stranke in njegovi pristaši niso natančno določili pravega časa za otvoritev volilne kampanje. Najmanj še en mesec bo vzelo za potrebne predpriprave.

Senator La Follette namerava s svojim prvim kampanjskim govorom nastopiti na Delavski praznik, 2. septembra. Mudi se bo osobito v večjih industrijskih mestih na iztoku. Njegovi prijatelji mu svetujejo, da naj s svojimi govori počaka še nekaj časa.

Senator Wheeler iz Montana, podpredsedniški kandidat progresivne stranke bo tekom kampanje obiskal severozapadne in zapadne države. Oba progresivna kandidata se nameravata tekom kampanje poslužiti tudi govorov po radio napravah.

IZ SHEBOYGANA.

POROČILO O SHODU IN SLAVNOSTI JEDNOTE 30 LETNICE.

Sheboygan, Wis., 4. avgusta. — (Po Sheboygan Press-Telegram) — Včerajšnja slavnost slov. kat. slavnost v našem mestu in v Zeleni dolini je dežoviral; toda navzlic slabemu vremenu se je iste vdeležilo okrog 2,000 ljudi in ves program se je dovršil kakor je bilo določeno.

Na to slavnost je prihitelo okrog 350 zunanjih gostov iz Milwaukee, West Allis, Waukegana in Chicaga; dospeli so semkamj v dveh posebnih poličnih karah in v 35 avtomobilih.

Zunanje goste je pričakovala in sprejela pri cerkvi sv. Cirila in Metoda na N. J. Ave. in 3. cesti velika delegacija faranov, društvenikov in občinstva s cerkveno godbo na čelu; med tem, ko se je množica med potrkavanjem zvonov zbirala v šolski dvorani.

10:30 uri se je pričela v cerkvi sv. Cirila in Metoda slovesna peta sv. maša, katero je daroval Msgr. T. F. Thill, župnik cerkve Presvetege Imena v Sheboyganu ob asistenci Father Hugo Bren-a, D. D. iz Chicaga, dalje Father Fr. Pichery, župnik cerkve sv. Petra Klaverja, dalje Father R. B. Stoffel, kaplana bolnišnice sv. Nikolaja; dalje Father Jakob Černeta, župnik cerkve sv. Petra Klaverja, O. Slovesno pridigo je imel Father Oman.

Rev. Msgr. Thill je v kratkih besedah čestital fari sv. Cirila in Metoda na uspehu, kojeja je ta cerkvena občina naredila zadnjih 14 let pod vodstvom g. župnika Rev. J. Černeta. Ob ustanovitvi te, ozir Rev. Černeta fare, je imel tudi označeni monsignor dosti skrbi, ker ni razumel našega slovenskega jezika. Danes je pa farar sv. Cirila in Metoda v Sheboyganu ena izmed najbolj organiziranih cerkvenih občin v deželi, ker ima krasno cerkev in lepo šolo.

Rev. Oman je v svoji pričigi omenjal svoje vtise v Sheboyganu. Dospesvi semkamj je menil, da bo našel le majhno kongregacijo, pa je ena izmed najlepših v Zdrženih državah.

Po dovršenih službi božji je bilo za goste pripravljeno izborno kosilo v cerkveni dvorani. Vsi so se izjavili, da lepega sprejema in tega dneva ne bodo zlepa pozabili.

Ob 1:30 uri popoldne se je s slavnostjo nadaljevalo na cerkvenem piknikovem prostoru v Zeleni dolini. Na sporedu so bili govori, petje, godba in razne zabave. Father Černe je bil predsedovatelj tega dneva, ki je govornike občinstvu predstavljajal.

Mestni župan H. Schuelke je najprvo navzoče pozdravil in čestital faranom sv. Cirila in Metoda, ker so vrli državljanji in ker tako napredujejo. Zatem je župan potegnil na drog ameriško trobojnico, pri koji prilliki je igrala godba znano himno "Star Spangled Banner." Ljudstvo jo je pa odkritih glav pelo.

Mansfield, O., 9. avgusta. — Pred nekaj časom so v Richland okrajno ubožno hišo privedli 60 letno Mrs. Ellen Kunsie, kamor se je zelo branila. Označena starka je danes zjutraj iz maščevanja zažgala glavni del poslopja, ki je do tal pogorelo. Napornemu delu paznikov in strežnikov se je še posrečilo rešiti iz ognja nad 70 ubožcev, vendar sta pri tem zgoreli 85 letna Mrs. M. Bollinger in 75 letna Mrs. K. Griesham.

Požigalko, Mrs. Kunsie so isto jutro našli obešeno na nekem drevesu blizu hiralnice.

14 letna Miss Elsie Sebantz, hčerka Mr. in Mrs. John Shebantz je zatem izročila županu krasen šopek rož, ga pozdravila in se mu v imenu fare zahvalila za njegovo vdeležbo.

Zatem je v angleškem jeziku govoril Rev. J. J. Oman iz Clevelanda ozirajoč se na govor župana Schuelke-ja.

Temu je sledil govor Dr. Edmund Knauffa iz Sheboygan. Govoril je o "Zavarovanju in zobrabi." Tudi Slovenci tega mesta so dobro zavarovani pri raznih društvih, tako tudi fino zobraženi. Izobrazba je najboljši način zavarovanja proti ubožstvu in za stara leta. Mnogo izmed naraščaja Slovencev ima važne mestne službe. V desetih letih naprej bodo Slovenci v Sheboyganu igrali najbolj prominentno vlogo v narodnem, javnem in trgovskem oziru.

Tekom popoldneva je Slovenski pevski zbor, pod vodstvom Mr. Fr. Mikeka zapel več lepih pesmi v mešanem zboru, med tem, ko je domača cerkvena godba igrala razne komade.

Na tem shodu so nastopili sledeči govorniki: Peter Novšek, predsednik pripravljalnega odbora; Dr. Hugo Bren je govoril o "Naši soli in bodočnosti naših otrok." Anton Grdina, predsednik K. S. K. Jednote iz Clevelanda je razložil "Dolžnosti katoliškega lajika napram državi in cerkvi. Zatem je pozdravila navzoče v imenu katoliškega ženstva, Mrs. Mary Prislund, tretja podpredsednica K. S. K. Jednote. Josip Zalar, glavni tajnik K. S. K. Jednote iz Joliet, Ill., je govoril o "Katoliških bratskih organizacijah." V imenu mladinskega oddelka je navzoče zatem pozdravil Alojzij Milave, sin družine Anton Milave iz Sheboygana. Frank Opeka, predsednik nadzornega odbora K. S. K. Jednote iz Waukegana je nato omenjal o "Gospodarskih razmerah podpornih organizacij." J. Butković iz Pueblo, Colo., je govoril o "Eдинosti katoličanov raznih narodnosti." Miss Antonija Bregant iz Sheboygana je navzoče pozdravila v imenu deklet. Kot zadnji govornik je nastopil še Rev. J. J. Oman iz Clevelanda, O.

Vsa slavnost je izpadla z velikim uspehom navzlic temu, da je dopoldne silno deževalo. Mnogo vdeležencev je ostalo pod streho na piknikovih prostorih tudi med kratko nevihto zvečer; župan Schuelke je bil eden izmed zadnjih, ki se je podal s te slavnosti domov.

Katol. shod in slavnost 30 letnice KSKJ. v Milwaukee-West Allis.

KONEC.

"Rojaki! Vprašam vas, ali bi dotični mladi chicaški filozof, ki je obsodil v svojem rdečem glasilu našo katoliško jednoto na smrt, svoji pa prerokoval dolgo življenje, mogel napisati v rdeči list dotično statistiko, ako bi mi katoliški Slovenci v Ameriki, zadnjih deset let delali, kakor delamo to leto? Da bi prirejali pogosto katoliške shode in močne agitacije za našo jednoto? Jaz vam povem in vem, da se ne motim, da če bi mi delal zadnjih deset let tako kakor delamo sedaj, bi bila to taka statistika, da bi bilo dotičnega filozofa sram jo zapisati. Torej križda je naša lastna. Ni pa še zamujeno! Naša jednota je katoliška organizacija, torej krščanska in kot taka s svojimi dobroteljnimi in božjimi principi ima lepo bodočnost — prav tako kot vsaka krščanska ustanova. Samo treba je delati in čuvati. In če to storimo za njo, bo prihodnja statistika za chicaškega filozofa silovito katastrofalna. Njegove navedene številke ne bodo držale in mi moramo gledati nato, da ne bodo.

K. S. K. Jednota je bodočnost zagotovljena. V njej bo naša nam ljuba slovenska govorica najdalje živela. To mi potrjujejo naše slovenske farne šole po naših lepih slovenskih naselbinah. Nasprotniki si niso doslej postavili niti ene in kljub temu si drznejo trdit, da bodo dlje živeli s svojimi društvi, kakor mi. Naše slovenske naselbine krasijo premnoge lepe slovenske cerkvice. Tudi to nam daje upanje, da narod, ki podpira cerkve, bo ostal zvest svojemu narodu in istotako društvam in jednotam svojega naroda. Vse to nam daje upanje, da bo slovenstvo med nami živelo dalj, kakor pri nasprotnikih, ki nimajo ne šol ne kakih drugih sredstev, da bi svojim potomcem kar najdlje mogoče ohranili svoj mili jezik in svoje šege.

"Jaz umevam chicaškega filozofa, ki ni samo pod kožo rdeč, ampak tudi zunaj, zakaj on obsoja našo katoliško jednoto. Kot bogotajec hiti navajati razne citate raznih čifutskih ateistov, ki so že pred 50. leti prodajali slične duševne produkte, kakoršne on črpa. Kot tak seveda ne ljubi katoliške jednote, Toda takih filozofov, med katerimi je on še kratkokačačen se mi in nobena krščanska organizacija ne boji. Krščanska organizacije so bile obsojene na smrt že od velikih protiverskih mož, po celem svetu. In rezultat je bil vedno ta, da bolj ko so krščanstvo obsodili, bolj je krščanstvo rastle in napredovalo. Vsako tako obsojanje je bilo le opomin kristjanov, da so prijeli še bolj trdo za delo. Tako mora biti tudi nam. Kadarkoli kdo izmed nas čuje kaj kako opako proti naši Jednoti, zato ker je katoliška, tedaj nam naj bo to opomin: na delo še z večjo silo in močjo za njo. Kadarkoli se bodo sovražniki zagnali v našo Jednoto, tedaj je nas katoličanov sveta dolžnost, da gremo na delo za novimi člani. To bo najboljši odgovor na njihova obrekovanja ob nas in ob naše organizacije.

"Kdor hoče zgraditi hišo, mora imeti zato vse potrebno orodje. Tako tudi mi, ako hočemo graditi našo K. S. K. Jednoto še naprej, moramo imeti na razpolago vse potrebna sredstva. Kakšna pa so ta sredstva? Ta sredstva so: Moramo biti navdušeni za svoje pričanje in našo stvar; moramo imeti voljo delati za njo in podpirati tista sredstva, s katerimi bomo lahko gradili to našo mogočno jednoto višje in višje. Eno izmed glavnih in najbolj praktičnih sredstev je gotovo

tisek. Ko sem pred vami govoril v zadnjič, sem vam navedel nekaj slučajev, kako velika sila je tisek. Danes pa hočem pokazati drugo sliko, iz katere boste lahko spoznali, ako le hočete, kaj res tisek doseže in kak upliv ima.

"Naši verski nasprotniki imajo tri dnevnike, en trolejnik, dva tednika in tri mesečnike. Mi katoliški Slovenci imamo en list, ki izhaja štirikrat na teden, en tednik in en nabožen list. Primerjajte moč nasprotnega časopisa in potem moč našega katoliškega časopisa. Kaj vidite? Ali ne to, da je nasprotni tisek do 80 procentov močnejši kot naš. Sedaj pa poglejte njihov napredek zadnjih 15 let, pa boste našli skoro v istih procentih njihov napredek od našega. Ali z drugimi besedami povedano: kakor močan je njihov tisek, tako močni so oni v svojih organizacijah in na drugih črtah. To je torej jasni dokaz, kaj pomeni tisek tudi ravno med nami peščico Slovencev.

"Morda se kateremu izmed tu navzočih ne bo dopadlo, ker tako odkrito govorim. Tem odgovorjam to, da dokler mi ne bomo cele stvari temeljito preštudirali, kakor tudi tistih sredstev, s katerimi so si nasprotniki pomagali, toliko časa stvari ne bomo razumeli, pa magari se še tako trkammo po prsih, da jo razumemo.

"Z navedenim je torej nam jasno povedano, katerega sredstva se moramo oprijeti, ako hočemo napredovati pri naši katoliški jednoti, po naših slovenskih farah in sploh na vsem polju, ki ga zavzemamo katoliški Slovenci. Tisek je danes moč in kdor ima to moč v rokah, ta ima v svojih rokah najboljšo sredstvo, s katerim je mogoče do vpliva in napredka.

"Casopis je mala reč na pogled, a on obišče na tisoče in tisoče ljudi sleherni dan. On vcepuje tisočerm nove ideje in nove misli. Zato se ne motimo, kadar pravimo, da ima časopisje velevažni vpliv in moč.

"Zato smo torej ameriški Slovenci v prvi vrsti poklicani, da delamo z vso silo za naš potrebn katoliški tisek. Vrnjemi te ali ne vrnjemi, živa resnica je, da samo katoliški tisek in samo on je tisto sredstvo, s katerim lahko vržemo vse peklensko delo naših nasprotnikov ob tla in ga pomandramo v blato, kamor spada. Zato nikdar se ne hudujte, kadar je treba podpirati katoliško časopisje. Vedite, da s tem podpirate svoje katoliške jednote in društva, svoje župnije in katoliško življenje sploh. Zakaj za vse to se bojuje in dela katoliški tisek največ in vse to bi ne napredovalo, ako bi tega tisek ne podpiral. Prosim vas, vzemite si to v spomin in razmišljajte o tem. Hvala vam!

Govor Mr. Jeriča je bil sprejet z burnim odobravanjem.

Nato je bila občinstvu predstavljena Mrs. Mary Prislund, podpredsednica K. S. K. Jednote, katero je občinstvo sprejelo z navdušenim ploskanjem. V svojem govoru je izvajala:

"Prečastita duhovščina in slavno občinstvo!

"Veseli me, da imam priliko na tem shodu spregovoriti par besedi od ženskih društev, kakor tudi o verskem oziru naših žena in deklet.

"Pred kakimi 20 leti so naši možje mislili, da ženska sploh ni za drugo kot za v kuhinjo. Čeprav je marsikateremu trda predla, predno je dobil svojo boljšo polovico, je po poroki vendar kmalu pozabil, da kar je mož naj bi bila tudi žena. Pravica je bila tako bolj na eni strani. Raditega, ko so se začela ustanavljati ženska društva, boriti so se morale nešteto neprilikom. Začetek je bil jako težaven.

"Pomen ženskih društev pri naši Jednoti dandanes je pa ve-

lik. In to radi naše narodnosti, kakor tudi v verskem oziru. Naš mili slovenski jezik je v tesni zvezi s sv. vero. Kjer se med nami Slovenci spoštuje narodnost se seveda spoštujejo pa naše zavedne žene veliko nalogo za slovensko mladino, da jo vzgojijo v narodnem in verskem duhu.

Naj bodo možje še tako verni in trdni katoličani, ako žena ne izpolnjuje verskih dolžnosti do svojih otrok, vse njegovo delo je zaman. — Kakor dobra mati blagodejno vpliva na svojo družino, tako tudi ženska društva vplivajo na našo Jednoto. — Težka je bila pot do ženske enakopravnosti pri naši Jednoti zato je pa rezultat toliko bolj sijajen. To se je pokazalo posebno pri tem, da so se zadnja leta ustanovila skoro izključno sama ženska društva, ter, da je Jednota v članstvu kakor tudi v ugledu veliko pridobila ravno potom naših zavednih žena in deklet! Poleg ženskih društev je pri naši Jednoti velikega pomena mladinski oddelek. Tudi tukaj zavzemajo naše žene prvo mesto pri vzgoji otrok, da jih učijo domačega jezika ter da jih versko ohranijo.

Zato apeliram na vas, žene in dekleta, delujte še bolj za vaša domača društva in za našo slavno Jednoto. Delajte vse, kar je v Vaši moči, da bo Vaše društvo rastle, in da boste dale Vaše otroke zavarovati; ne pri kaki tuji organizaciji, ampak pripeljite jih pod okrilje naše slavne K. S. K. J. (Zivahno ploskanje.)

Navdušenemu govoru Mrs. Prislund je ljudstvo dolgočasno ploskalo, kar je znamenje, da je zadela na pravo struno s svojimi vspodbujevalnimi besedami.

Predstavitelj Mr. Francič je govornico lepo zahvalil in obenem je apeliral na navzoče, naj si krasne besede, ki jih je govorila govornica vzamejo k srcu in se po njih ravnajo. Nato je predstavil navzočim Mr. John Zulicha, nadzornika K. S. K. J., ki je imel jako krasen govor. Povdarjal je o velikih dobroteljih stvareh, ki jih je K. S. K. J. vršila dolgih trideset let med našim narodom v Ameriki. Priporočal je, naj sleherni Slovenec agitira za našo najstarejšo in v resnici najboljšo podporno organizacijo K. S. K. J. Njegov govor je občinstvo sprejelo z dolgočasnim ploskanjem.

Nato so nastopile zopet deklice, ki so zapele par lepih narodnih pesmic in z lepo deklamacijo.

Zatem je bil poklican k besedi naš stari bojevnik za našo K. S. K. J. iz zapada Mr. John Germ iz Pueblo, Colo., ki je tudi nadzornik K. S. K. J. Njegov govor v Milwaukee je bil nekaj krasnega. Kot lajke je v gromovitih besedah slikal verni slovenski narod iz tistih časov, ko so krvoločni Turki ogrožali kristjane in njih civilizacijo. In z gromovitimi besedami je vprašal: "Kdo je bil tisti, ki je zapadni Evropi ohranil krščansko kulturo in vzdrževal divje Turke, da niso opustošili ša nadaljnih pokrajin proti zapadu. To so bili južni Slovani, Hrvati in Slovenci!" Občinstvo je govornika večkrat prekinilo z živahnim ploskanjem. Nadalje je govoril o Jednoti in njeni bodočnosti. Pozival je vse navzoče naj z vso energijo delujejo za mladinski oddelek, ker ta oddelek reprezentira tisto moč, ki bo nosila velike ideale naše slavne K. S. K. J. naprej, ko nas ne bo. Končno je Mr. Germ povabil v imenu Rev. Fathra Cirila Zupana, slovenskega župnika v Pueblo in prve tamošnje naselbine najprvo vse slovenske duhovnike, zatem še lajke in vse druge pa slovenski katoliški shod, ki se ima vršiti 27. julija v Pueblo. Njegovim krasnim besed-

dam so ljudje dolgo in navdušeno ploskali.

Nato je bil pozvan na oder stari znani bojevnik za našo K. S. K. J., predsednik nadzornega odbora Mr. Frank Opeka iz No. Chicaga. On je ljudstvu pojasnjeval o sistemu, po katerem se vodi gospodarstvo naše najstarejše slovenske podporne organizacije K. S. K. J. Izrazil se je tudi, da ga srčno veseli, ko se naš narod tako probuja in vrača v naročje pravega pričaranja. Pri tem je povdaril, da to pomenja za ameriške katoliške Slovence novo dobo in novo življenje. Tudi njegovemu govoru je občinstvo zelo navdušeno pritrjevalo.

Nato je predstavitelj poklical na oder Mr. Martina Shukle, nadzornika K. S. K. J. iz Eveletha, Minn. Ker se je naslednje nedeljo vršil enak shod na Evelethu, Minn., zato je najprvo tudi on povabil v imenu domače naselbine in potem v imenu cele slovenske Minnesote na kat. shod na Eveleth vso č. duhovščino, vse lajke in druge. Nato je pa tudi on krepko zastavil svoje besede za K. S. K. J. Navzoče je budil na delo za katoliška društva in K. S. K. J. Občinstvo mu je navdušeno pritrjevalo.

Zatem je bil občinstvu predstavljen Mr. Martin Kremesec, porotnik K. S. K. J. iz Chicage. Mr. Kremesec je znan že kot ognjevit zagovornik za katoliško stvar. Tudi tukaj se je kot takega pokazal. Najprvo je govedal o delovanju K. S. K. J. v njenih prvih letih njenega razvoja. Kajti on je eden izmed tistih, ki je bil pri izbiki njenega razvoja in potem vedno navdušeno deloval za njen napredek in procvit. Nato je pa svoj govor naperil na njene sovražnike. V ognjevitih besedah je naslikal delovanje protiverskih sovražnikov. Povedal je, kako so ti ljudje hodili med naš narod že pred 20 leti in ga trgali proč od vere. Omenil je tudi, da je tudi njega poskušal spraviti na protiversko pot in da je najboljši umazanega slov. lista v Ameriki "G. Smrdobe". Toda kot zvest sin narodu in veri svojega naroda je govedal v obraz dotičnemu zapeljivcu, da pri njem poiščite zastoj in pokazal mu je pot. Malo je takih slovenskih korenin, ki bi se bile tako držale, kakor se je ravno on. Zato so pa tudi njegovemu govoru navdušeno ploskali.

Proti koncu je nastopil s svojim govorom Mr. F. A. Kozleučar, jako vnet delavec na polju katoliškega pričaranja v Milwaukee. On se je veliko trudil in veliko pomagal, da je kat. shod tako sijajno izpadel. On je govedal o pomenu zvezdnate zastave, katero so držale tri članice društva Marija Pomoč Kristjanov kot, novo zastavo, ki je na ta dan zaplapolala nad imenovanim ženskim kat. društvom. Njegov govor je bil jako globoko zamišljen in ljudstvo ga je sprejelo z navdušenim ploskanjem.

Sklepni govor je pa govedal zopet Mr. Anton Grdina, gl. predsednik K. S. K. J. V vznesenih besedah je zahvalil vse navzoče za poset in nato je pozival k besedi še vse uradnike društev, ki so posetili kat. shod. Pred vsakim pozdravom je zastava vsakega društva poljubila novo dr. zastavo Marija Pomoč Kristjanov, nakar je uradnik ali uradnica izročila novemu dr. brat. ske in sestrsk. čestitke in pozdrave. S tem se je uradni del končal. Pravo domače veselje in zabava se je pa s tem še le pričela. V dvoranah so izginili stoli, godba je zasvirala in novo dejanje veselega dne se je pričelo. Tuji gosti so kmalu nato eden za drugim odšli radi oddaljenosti. Domači so se pa zabavali do drugega dne.

Tako se končuje opis največjega dneva, ki ga je došlej

še kdaj doživela milwauška slovenska naselbina. Njena veličastna parada, njen velik kot. shod sta prič, da ni ničesar preveč, ako pribijemo pred vso javnostjo, da takega dneva Slovenci v Milwaukee še niso imeli. To vedo vsi, ki so se shoda udeležili. Kdor trdi drugače, obrača vodo na svoj mlin in lažljivo zavija. In ker dva slovenska lista ta shod zasmehujeta, zato zaslužita vsega obojanja. Ta dva lista sta stara brezobza lažnjiva Presneta in komunistična plaheta iz Milwaukee. Ta dva lista zasmehujeta slovensko naselbino radi veličastnega kat. shoda. Toda vedite vi grdi brezverci, da vi zasmehujete slovenski narod v Milwaukee. In zato sram vas bodi! In dalje bodi vam povedano, da tudi v Milwaukee, kjer ste mislili, da imate naše ljudi docela za: uznjene in privezane na svojo rdečo vrv, ste izgubili in izgubljate na celi črti. Narod je probujen in se vas pijavk otreša, kakor zajedavih muh. Vas plačilni dan je tu!

Vi, katoliški rojaki, ki je Vas ta veličastni kat. shod probudil, pa pjdite sedaj krepko na delo. Agitirajte na vso moč za svoja katoliška društva in najstarejšo in najboljšo katoliško podporno organizacijo K. S. K. Jednoto. Širite tudi pridno katoliški tisek, ker tisek je v današnjih dneh najmodernejšo orožje proti vsemu zlu, ki ga širijo naši sovražniki. Ako boste za te cilje združili vse svoje moči, potem boste zmagovali na celi črti. Katoliško življenje pa bo med Vami cvetelo in napredovalo! Bog z Vami!

"A. S. in E."

Obramba proti vročini.

Poletna vročina je nad nami. Ali nič nezdravega ni v vročem vremenu, ako le znamo par enostavnih sredstev za premaganje njegovih zlih posledic. Doma ali na prostem vsak član družine lahko prispeva k tej borbi proti vročemu vremenu.

Doma: Ne puščajte muh v hišo; te nesnažni mrčes je najhujša poletna nevarnost. Okna in vrata naj bodo dobro zagrabljena z mrežami (screens); ako pa se muha vendarle prikrade v hišo, ubijte jo takoj z muhovnikom ali potom muholova ali mušnega papirja. Pazite na jedila, da ostanejo snažna. Snažna jedila se ohranjajo dalje kot nesnažna. Pomivajte kuhinjsko ledenico enkrat na teden z vrelo vodo in snažite dobro njeno odtočnico.

Okolo hiše: Ne boste zarezali ni muh ni komarjev, ako prostor okolo hiše držite snažnega, da se na njem ne nakopičijo smeti, plevel trohneče snovi, in razna ropotija. Oparite večkrat svoje posede za smeti in naj bodo te vedno tesno pokrite.

Za moške: Odstranite, kar je preveč masti na vašem telesu. Ne prenačajte se kajti to je zlasti nevarno v vročini, posebno pa za onega, ki se pri svojem delu ne giblje mnogo. Jedite mnogo sveže zelenjave in zrelega sadja. Pijte vodo, zlasti med obedi. Izogibajte se alkoholu — opojna pijača je večinoma odgovorna za solnčarico. Ljudi, ki opravljajo težka mišična dela ob veliki vročini, se loti hud krč; zlasti v tej nevarnosti so delavci v plavkih in jeklarnah; naj se v obče obvarujejo vsake opojne pijače.

Za ženske: Nikar ne preoblagajte svojega želodca s sladkimi pijačami, ki le povečujejo žejo. Obleka naj bo svetlo barvana; ohlapna. Ni pametno polegavati po morski obali z neobvarovano glaz izpostavljeno solčnim žarkom. Mlačna kopel zvečer jako pomaga k spanju.

Za dete: Zapomnite si, da dete trpi od vročine več kot

odrasli. Držite dete v najhladnejšem prostoru, ki ga imate, in oblačite ga v malo ohlapnih oblačil; čim manj, tem boljše. Dnevne vroča kopel za dete je jako važna. Dajte mu piti prekuhane in hladne vode. Obvarujte stekleničico in cučelj pred muhami.

Za otroke: Učite otroke, naj ne pijejo vode iz postranskih vrčev, studencev ali potokov, kajti taka voda je navadno sumljiva. Naj se igrajo v senci, kadar je največja vročina. Naj nikar ne ostanejo prekasno pokonci. Treba jim razlagati, zakaj je važno, da ne vtikajo vedno prste v usta. Surove jedi in sadje treba dobro oprati, predno jih date otrokom.

Za vse pa naj veljajo sledeča pravila poleti:

- Ne govorite o vročini.
- Ne čitajte o vročini.
- Ne ogledujte si vedno termometra

TRAKULJE SE NE MORE UMORITI.

Ako poskusite umoriti trakuljo v životu, tedaj si ne morete pomagati, da ne bi škodovali samem sebi. Najboljše sredstvo za odpravo tega demona, ki umori na stotine ljudi, je rabiti prabo zmes, ki jo napravi tako bolano, da se nemore več upirati za izhod in počasi odpade ven.

Veliko mož, žen in otrok trpi in se zdravi za razne bolezni med tem ko je njih prava bolezen trakulja. Prava znamenja so drobci trakulje v odpadkih. Podobna znamenja so: omotica, slab tek, zgruba teža, smrdljiv diš, rumena koža, bolečina v delih telesa, hrbtni in nogah, plazenja v trebuhu in želodcu, ki se včasih budi guje v grlu. Bolnik nima volje do dela in ne za življenje, nobena ambicije in in je melankoličen. Zelo se postane večkrat kisel in hrana nebe dobi po grlu. Omedlečvini napad se ru in tam pojavi vsled trakulje. Prišlo se je zelo, da je trakulja zlezla v sapnik in zavabila bolnika. Rešite se tega parazita predno vas umori. Naročite si dovolj Laxtan zdravila za \$10.48 pri Laxal Med. Co., 145 Laxal Bldg., Box 963, Pittsburgh, Pa. še danes ker jutri je lahko prepozno. Za zavarovanje zavoja pošlíte 25c. več. (Adv.)

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim sreem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem širom Amerike in onstran morja nad vse žalostno vest, da je dne 17. julija t. l. nanaglomla umrl naš, nad vse ljubljani najstarejši sin

Frank Gašper

v najlepšem cvetu mladosti, star 16 let. Mučilo ga je samo nekaj ur vnetje na slepiču, nakar je bil takoj odpeljan v bolnišnico sv. Franciška, kjer je, žal, po prekasni operaciji umrl, previden s sv. zakramenti za umirajoče. To, da njegov zadnji kruh je bil Presv. Rešnje Telo in poslednje njegove besede pa: "Jezus, Marija in Jožef, Vam se izročim!" Nato je mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se je vršil dne 20. julija ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti na katoliško pokopališče sv. Marije v Sharpsburg, Pa.

V prvi vrsti izrekamo iskreno zahvalo Rev. Josip Škurju za tako krasne in lepe pogrebne obrede in tudi za tolažilne besede. Iskrena hvala dalje vsem sorodnikom, ki so mu darovali vence ter cvetlice in vsem, ki so stražili krsto podnevu in ponoči; tako tudi vsem onim, ki so ga prišli kršpit, ko je ležal na mrtvaškem odru, kakor tudi onim, ki so se udeležili pogreba v tako obilnem številu.

Dalje iskrena hvala nosilec, kakor tudi dekletom, ki so naredile krasen špalir, koder so krsto nosili. Srčna hvala vsem onim ki so imeli pri tem kako zamudo ali izgubo časa.

Predragi rojaki in prijatelji! Ne moremo se vam posebej zahvaliti, kajti veliko število vas je. Torej izrekamo še enkrat prav srčno zahvalo vsem, ki ste nam kaj pripomogli, bodisi na en ali drugi način, kakor tudi vsem iskrena hvala, ki ste nam izkazali svoje iskreno sožalje in nas tolažili v naših žalostnih urah.

Vsemogočni Bog, ki nebo in zemljo z enim prstom drži, vam naj stotero poplača. Tebe pa, nepozabni nam sin, darujemo Bogu in Mariji.

Tvoj grob je z belim prtom bil ovit in s solzami zalit; z ubogim Lazarjem uživaj v raju večni mir, dokler zopet bo nas združil ljubi Jezus, naš pastir. Nebeški Oče! Svojemu otroku večni mir in pokoj daj, tam v Tvojem zdaj naročju večna luč mu sveti naj. Počivaj v miru! Na svidenje nad zvezdami!

Zalujoči ostali:

Frank in Barbara Gašper, stariši, John, Edward, Louis in Bernard, bratje, Ana, sestra.

Pittsburg, Pa. (5119 Butler St.) dne 4. avg. 1924.

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

Izhaja vsako sredo

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.

Uredništvo in upravljalstvo:

6117 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO.
Telefon: Randolph 628.

Naročnina:

Za štano, na leto \$2.50
Za pošlino \$1.50
Za izdajstvo \$3.00

OFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA.
Maintained by and in the interest of the Order.
Issued every Wednesday.

OFFICE: 6117 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO.
Telephone: Randolph 628.

Vročina in obleka.

V teh pasjih dnevih, ko trošimo toliko energije da se hladimo malokomu pače na misel zakaj poletna vročina pravzaprav tako deluje na nas. Ako se pa zavedamo nekaterih temeljnih dejstev o vročini, najdemo tudi najboljša sredstva, kako naj se iste ubranimo.

Najprej je treba znati, da v borbi proti vročini ne gre v prvi vrsti za to, kako naj se izognemo zunanjim vročini marveč, še bolj važno je kako naj se iznebimo svoje lastne vročine. Naše telo je peč in hrana je njeno kurivo; ta naša notranja peč proizvajata zadosti gorkote, da bi našo kri kmalu segrela do vročinske temperature in provzročila — tudi brez solca — smrt radi takozvane solnčarice ako ne bi neprestano izpuščale prebitke gorkote v zrak, ki nas obdaja.

Zrak bo rad prevzemal prebitke naše vročine pod dvema pogojema prvič, ako je zrak hladnejši od našega telesa, in drugič, ako je v njem manj vlage kot jo je v stanu držati. Ako temperatura zraka znaša čez 99 stopinj Fahrenheit (37 centigradov) — t. j. ako je normalna temperatura našega telesa — in ako je v zraku 100% vlage ni za nas nikake pomoči.

Na našo dobro srečo je redkokdaj v zraku toliko vročine in toliko vlage. Ali oni zrak, ki je v neposrednem stiku z našo kožo in je vsled tesnega ali težkega oblačila takorekoč zaklenjen med oblačilom in kožo, dosega temperaturo telesa in vsrka vso vlago ki jo more v sebi držati. V takem slučaju edino kar moremo storiti je da se iznebimo tega starega zraka in vpuščamo nov zrak ki bo v stanu varovati vročino in vlago.

Iz čisto teoretičnega stališča najdalečnejše oblačilo poleti bi bil torej nekak ovoj okolo telesa v obliki širokega dežnika — in nič drugega. Krajevne razmere bi seveda ne dopuščale povsod take idealne poletne obleke tudi če bi bila mogoča. Karkoli naj bo, treba zavesti se sledečih dejstev: Obhajevanje telesa je v glavnem odvisno od izhlapevanja in izhlapevanje je odvisno od ventilacije. Tesna obleka provzročuje, da okolo kože ostane vroče in vlažna plast zraka. Zato mi, ki se toliko radujemo nad srečo, ki nas je rodila v zmerni zoni, živimo pravzaprav skozi vse leto v tropični atmosferi — razun kar se tiče lica in rok. Prezračevanje bi v teoriji moglo zadostovati, da zrak ob naši koži ne postane prevroč in prevlažen, ali ne sme biti tako silen, da bi prehladil naše telo radi prehitrega izhlapevanja. Kar nas oblaja, ni oni pot, ki ga vidimo, marveč oni, ki nevidno izhlapeva v zrak.

Obleka ima ta vpliv, da se naša zguba gorkote zmanjša za polovico — poleti se bloj kot po zimi. Obleženi človek stoji, kar se tiče izmenjave gorkote, sredi med kosmatim psom in zajcem.

Ako bi bilo naše telo na mestu s kože pokrito s srebrnimi

listi iste širine, izgubljali bi notranjo gorkoto 2280-krat hitreje. Na drugi strani, plasti nepremičnega zraka, krzno, perje ali tesno oblačilo zakašnjuje zgubo vročine desetkrat toliko kot koža sama.

Da se zrak prosto giblje ob naši koži, bi se oblačilo moralo dotikati telesa čim manj močje in le prav zlahka. Zato surovo tkane in luknjičave snovi so boljše za poletno oblačilo kot najfinejše tkanine.

Vrsta tkanine prihaja bolj v poštev kot barva. Res je, da črno oblačilo vsrkava skoraj dvakrat toliko solčne svetlobe kot belo. Ali to ni vse. Nam gre za vročino in ne toliko za svetlobo. Več pa kot polovica solčne gorkote prihaja k nam v obliki žarkov, ki niso vidljivi kot svetloba. Vsi solčni žarki skupaj tvorijo takozvani spektrum in od tega — da vporabimo primer iz klavirja — mi vidimo le eno oktavo; vidni so le žarki, ki v spektrumu (na primer v mavrici) segajo od rdečih valov najnižje pogostnosti do violetnih žarkov najvišje gostosti. Ali onstran vijoličastih žarkov imamo še dve oktavi in — na drugem koncu skale — onstran rdečih žarkov imamo še šest oktav žarkov. Naše oko vidi le svetlobne žarke ali teh preko-rdečih in preko-vijoličastih žarkov ne vidi. Opoldne, v zemljepisni širini Washingtona, 51 odstotno vse solčne žarne energije prihaja na zemljo v obliki nevidnih gorkotnih žarkov 40 odstotno kot vidna svetloba in 9 odstotno v obliki ultra-violetnih žarkov. Ti zadnji so tudi nevidni, ali so najmočnejši glede vpliva na kožo. Ultra-violetni žarki so odgovorni za ožgano kožo. Temni gorkotni žarki prodirajo preko temnega oblačila ravno tako kot preko svetlega; ultra-violetni pa prodirajo še boljše preko svetle kot preko temne snovi. Barva obleke ni torej glavna stvar.

Leonard Hill, največja angleška avtoriteta na polju klimatologije je, hvalil nošo Egiptčanov kot najbolj primerno oblačilo za gorke kraje. Ko tam hodijo njihova ohlapna halja kar plapolata okoli njih. To sicer precej čudno in okorno izgleda, ali pri tem se ustvarja preprič, ki vpliva ohljevalno. Zenske so si znale prilagoditi svojo nošo poletni vročini precej uspešno in so v zadnjih letih srečno spojile eleganco z udobnostjo. Moški je v tem pogledu bolj konservativen, ali v zadnjem času je tudi njegova poletna obleka postala bolj pametna. Toda moški trdi ovrtnik in pas se protivita najbolj temeljnima načelom, po katerih naj se ravna poletna noša.

Glavni teden pariške olimpijade.

Pariz 14. julija. Najbolj nepeti teden olimpijade je končan, cela vrsta svetovnih rekordov v vseh panogah športa je bila prekošana in postavljena so bili novi. Napisal bi o tem lahko dolge stolpce števil. Zmagalci v letošnji olim-

pijadi bodo skoraj na vseh poljih Američani in zadnji rezultati jim ne bodo mogli odnesti te laurike. To kar so pokazali, je pa tudi velikansko, vsega občudovanja vredno, skratka uprav "ameriško". Država je dala športnim organizacijam več milijonov dolarjev na razpolago, da se udeležijo letošnjih olimpijskih iger. Prišlo je okrog 5000 ameriških športnikov v Pariz. Ni čuda, da so Evropo takorekoč kar pogazili. In kako ponosni so na to!

Kaj bo Evropa! mi je dejal skoraj zaničljivo ameriški časnikar. Amerika to je ves svet, moč v vsakem oziru. Mi smo odločili svetovno vojno, mi smo rešili po vojni Evropo lakote in pogina, ker smo poslali tisoč ton žita, moka, masti in drugih živil. Vse to smo pretrpeli, ne da bi kaj čutili. Danes je dolar najboljša valuta, finančno središče sveta se je premaknilo iz Londona v New York, mi obvladamo svetovni žitni, bombaževji in petrolejski trg. In sedaj smo pa prišli na olimpijado, da pokažemo tridesetim evropskim udeležencem državam da smo tudi telesno prvi rod sveta.

Nam Evropejcem je prostane nič drugega kot občudovanje.

In vendar se je zgodil na olimpijadi še drugi čudež: eden najmanjši evropskih narodov, ki šteje komaj tri milijone duš namreč Finci so prilično drugo mesto. Res je, da še daleko ne dosegaajo Američanov, toda dejstvo je tudi, da imajo več kot še enkrat toliko točk kot Angleži, ki stojijo za enkrat na tretjem mestu. Današnje stanje posameznih držav je sledeče:

1. Zedinjene države 225 točk. 2. Finska 166 točk. 3. Velika Britanija 85½ točk. 4. Švedska 31½ točk. 5. Francija 28½ točk. 6. Italija 19 točk. 7. Švica 15 točk. 8. Avstralija 11 točk. 9. Madžarska 10½ točk. 10. Južna Afrika 10 točk.

Ostale države: Kanada, Norveška, Argentinja, Nova Zelandija, Estonska, Holandska, Danska, Japonska, in Čile imajo osem do eno točko, druge pa sploh nič. Zaenkrat si nobena slovanska država v splošni klasifikaciji ni mogla priboriti niti ene točke, kar je vsega obžalovanja vredno, kajti svet nas le prerad smatra za inferiorne narode.

Občinstvo se seveda pri olimpijadi zanima predvsem za večje rekorde in le malo posebej vsakdanje najraznovrstnejše tekme, ki so na več prostorih že nekaj tednov vrše od ranega jutra do poznega večera.

Nogomet — zmaga Urugvaja — to je bila prva velika senzacija za široko maso, ki še nima dovolj smisla za podrobno sportno delo, zato so pa tudi pri nekaterih za občinstvo zanimivih tekmah prostori za gledalce skoraj prazni.

V Parizu vlada sedaj silna vročina, tako da so začeli tekme prelagati na hladnejše večerne ure, ker se je predvečrajšnjim nekaj tekmecev onesvestilo.

Vsi udeleženci cross-country-ja (teka po polju čez razne zapreke) so se pritoževali, da je bil nastavljen prezdolg po poljan. Nek Američan se je izrazil, da bi šel raje delat v prisilno delavnico, kot bi se še enkrat udeležil take dirke v tej vročini.

Nekateri udeleženci so odnehali že kar v začetku; Wide, veliki švedski tekač, se je onesvestil in šele danes mogel zapustiti bolnišnico, enako sta onemogla dva Francoza.

Od 39 tekmecev jih je samo petnajst prišlo do cilja, med njimi so bili trije Francozi. Prvi je došel Finlandec Nurmij, ki je pobil celo vrsto svetovnih rekordov in ga danes občuduje vesoljni svet, drugi je bil Američan, tretji Francos. Edino od moštev teh treh narodov so

prispeli po trije možje do cilja. Švedsi so vsi odjenjali, enega so morali celo poslati v bolnico. Večraj se je vršil takozvani maratonski tek, poš na razdaljo. 42 kilometrov. Vršil se je med Colombesom in Pontoise in je bil zadnja tekma atletskega tedna.

Nebo je bilo jasno kot v Heladi, ko je začelo teči 58 tekačev. Najprvo so tekli enkrat okoli stadiona. Nek Japanec z zavezanim celom je hotel imeti to čast, da je bil prvi pri vratih. Za njim se je vsula množica belih srajc, kot da bi jih porivalo vsklikanje ljudstva.

Tako so izginili... Ker so se med tem igre na stadionu nadaljevale, je občinstvo pozabilo slednjič na tekače.

Računalo se je, da se bodo vrnili čez dve in trideset ure. Med tem smo gledali dirko na 3000 metrov in 1500 metrov in se čudili Američanu, ki je vrgl diskov (kovinasto okroglo ploščo) na več kot 45 metrov.

Spet smo imeli priliko videti znamenitega Finca Nurmija in zaporedoma sta se pri vsaki finski in ameriški zmagi dvigala ameriška in finska zastava na visokem olimpijskem drogu zmage, godba pa je pri tem neutrudljivo igrala ameriško, oziroma finsko himno, kot bi bile postale himne nove sportne mednarodne in atletske vere.

Od časa do časa se je občinstvu s pomočjo megafonov nanzanjalo, kako stoji maratonski tek. Tako smo lahko sledili tekačem od vasi do vasi vzdolž Seini. Kilometri sledijo kilometrom. Slednjič so se začeli spekulirati stadijonu. Javilo se je, da je na čelu Finlandec, za njim šved, ostali pa daleč zadaj.

Naenkrat zadone trobente: prvi se bliža. Vrata se odpro na stečaj in čez nekaj časa prihiti bela postava na pesek... Tisočglašva množica se dvigne in ga veselo pozdravlja. To je Finlandec Stenroos. Ko odhaja s stadiona, nitne izgleda preveč utrujen.

Rezultati: 1. Stenroos (Finska) 2 uri 41 m. 22 in tri petini s. — 2. Bertini (Italija) 2 uri 47 m. 19 in tri petini s. — 3. De Mar (Zed. drž.) 2 uri 48 m. 14 s.

vse, kar mu je služilo v to, da pogrebniška sprava v slabo luč; posluševal se je krivih dejstev in drugih oseb, da je mogel predstaviti javnosti neko sumničenje zločinkega pogrebnička.

Seveda "Glas Naroda" takih stvari ne prinaša kar naravnost in odkrito, kakor to store oni, kateri poročajo resnico; pač pa jih rad zavija v povojke in samo namiguje, da bi ljudje sumili; povedati resnico ga je strah, ker bi jih dobil na prstih. Saj o tem je imel govor na shodu v New Yorku Dr. Pleše, ki je med drugim rekel: "Da je največje zločinstvo to, ker 'Glas Naroda' napada z zavijanjem in natočevanjem in ne pove odkrito." Tako so pri "Glas Naroda" delali in še delajo. Tako so naredili tudi z menoj in že z marsikaterim drugim, ki si ni hotel pomagati. Jaz pa hočem tu navesti malo več jasnosti. Člani in članice pa prosim, da mi oprostijo; vedite, da se brez boja ne da izčistiti in doseči nobene resnice, in da z molčanjem se tudi ne more resnice doseči; saj smo molčali že dolgo, in zato smo katoličani tako zaostali, da naši nasprotniki danes predrzno napadajo in sravnote naša verska načela in Jednoto; kdor tega ne vidi, je duševno mrtev, in kogar to ne boli, je za vero mrtev ali zakrknjen.

Mi jih moramo poznati v njih nakani, zasledovati v njihovih napadih, potem bomo radi branili naše verske svetlinje.

Kakor sem v začetku omenil, sem bil že parkrat osebno napaden radi tega, ker sem predsednik K. S. K. Jednote. Napaden pa sem bil na drug način, na mojem podjetju z natočevanjem: V prvič so se skrili pod dopis nekega rojaka, ki je odhajal v staro domovino in drugič v članku uredništva. Ko sem bil v drugi napaden, nisem bil doma, in predolgo bi bilo čakati, da se vrnem na dom, zato sem odgovoril spotoma le toliko, kolikor sem se spominjal. Obljubil pa sem, da bom poročal natančno, ko se bom vrnil domov in to danes storim.

Ponovno poročam kakor sem zadnjič v "Edinosti" dobesedno, samo ena mala sprememba je o poročilu, dasiravno je ista vsebina poročila, namreč da dela razliko sedajne moje poročilo od prvega to-le: "Polica je bil v uradu 'Glas Naroda' prej nego moj sin." Zadnjič sem poročal, da ji bil istočasno, ker se nisem natančno spominjal in sina nisem mogel vprašati, ker sem bil na potovanju. Ali glavno je to, kar je policaj rekel in to je za kar se gre, naka pravi "Glas Naroda" da sem lagal. Uslužbenec Sakserjeve banke je rekel mojemu sinu takole: "Policaj je meni (Sakserjevemu uradniku) rekel, da bi mi (pri Sakserju) nesmeli vzeti denarja od tega človeka in jaz (uradnik Sakserja), sem mu rekel, da naj mi da po botnico in jaz mu denar izročim, kar se je storilo." Dostavil pa je še tole: "Mi smo denar vzeli, če bi ga policija vzela, bi ga lahko več nobeden ne videl, ali z drugo besedo: denar bi izginil."

Kar sem pa rekel, da ni bil moj sin gostoljubno sprejet je to resnica. Moj sin mi je o tem povedal takole: "Ko sem zgodaj zjutraj stopil v urad in sem vprašal za gospoda Sakserja, so se plašno spogledali kakor začudeni, vzemirjeni, kot bi hoteli reči: 'Čemu smo mi tukaj?' In ko je moj sin pokazal postavne listine, da je on pravi pooblaščenec, potem je dobil vse potrebne informacije, tako kot zahteva trgovski pose. Ko se je vrnil moj sin je rekel: 'They did not like to see me to come to N. Y.' Iz teh besedi sem jaz zapisal, da ni bil nič kaj zaželjen gost; čutil se ni, da bi bili zadovoljni, ker je prišel in to še danes trdi. Sedaj pa zopet k stvari:

Mnogi ne vedo, zakaj se gre

"Glasu Naroda" v odgovor.
(Da bodo čitatelji na jasnem.)

Cenjene čitatelje "Glasila," člani in članice prosim, da mi oprostijo, ker si jemljem pravico v "Glasilu" podati odgovor uredniku "Glas Naroda," ki me skuša proglasiti za lažnjivca v eni izmed njegovih zadnjih izdaj.

Člani in članice K. S. K. Jednote naj vedo, da je ves ta napad na mojo osebo od "Glas Naroda" nastal radi tega, ker sem jaz glavni predsednik K. S. K. Jednote in ker skušam tu in tam odbijati napade utrojenje proti naši Jednoti, bodisi na eden ali drugi način, saj imamo dokazov dovolj na rokah.

In zatorej kot tak, je ne le samo potrebno, pač pa tudi moja dolžnost, da na take napade odgovorjam. Ne bojim se iti v boj za pravico. In ni moj namen nič drugega, kakor iskati in zagovarjati samo pravično dejstvo.

Odkar smo pričeli s prireditvami katoliških shodov, so se pričeli od protokatoliških časopisov napadi na nas; med vsem pa se je v svojih budalnih kolonah najbolj odlikoval "Glas Naroda." Shodi so mu bili trn v peti, in zato je mnogokrat napadal mojo osebo, da bi me osramotil, da bi ljudi zbegal; mnogo je pisal že pred shodom v New Yorku, "pogrebnička" mu je bil strašno odveč.

In ker se ljudstvo ni zmenilo za njegovo javkanje, je "Glas Naroda" poskušal na drug, sviti način. Vporabil je

Mnogi me obsojajo vsled tega. Tukaj pa naj bo še enkrat poudarjeno, da boste vsi vedeli soditi ali obsojati, kdo da je več zakrivil:

Dne 12. maja t. l. je na potu v staro domovino umrl v Sakserjevi banke (ne pa v pisarni parobrodne družbe), v New Yorku popotnik, samec, star 44 let, rojak John Petrič, namenjen na Brezovico pri Ljubljani, kateri je v domovini zapuščal eno sestro in dva brata, eden izmed teh je v Trstu in drugi v Ljubljani, očeta in matere ta družina nima več. Zapušča pa tudi v Clevelandu nekaj ožjih sorodnikov.

Ko je bilo brzojavno naznájeno v Cleveland tem sorodnikom, pri katerih je omenjeni J. Petrič prej živel, in katerega so spremile na pot, so iste prišle k meni na posvetovanje radi pogreba, in ker je ena izmed teh sorodnic povedala, da je ona temu potniku v obleko zašila \$2,700, sem ji jaz svetoval, da se mora takoj obvestiti clevelandsko policijo, da bo potom clevelandске policije obveščena o tem tudi policija v New Yorku (in to je najbolj gotovo, da je gospode pri "Glas Naroda" in Sakserja tako užalilo, da se nad menoj maščujejo). In zato je bila policija v New Yorku prej na mestu nego moji sin. Ona žena, katera je povedala, koliko denarja da ima pokojni, je zahtevala, da se pokojnega Petriča pripelje v Cleveland in dostojno pokoplje; za plačilo pravi, da naj se nič ne bojimo. Jaz sem jo vprašal, če hoče ona iti v New York, naka pravi, da se ne ve kam obrniti. Jaz pa sem ji svetoval, da je bolje, da gre nekdo tja osebno z izkazom od nje in njene prijateljice. Ona je bila s tem zadovoljna. Moj sin je šel torej v New York in vse uredil; jaz sem založil vse denar, da je moj sin plačal vse stroške tja za svojo pot, kakor tudi za prevoz trupla pok. Petriča. Založil sem tudi za vse druge tujak in napravil vsem po volji dostojen pogreb. Vsi so bili zadovoljni in so odobrvali; le eden se je jezil in stokal, in to je bil "Glas Naroda". Najprvo je unil med izmišljen dopis nekega potnika to-le: "Nad vse značilno je pa to, kar bom sedaj povedal. Komaj je dospela brzojavna vest o tej tragični smrti v Cleveland, je bilo odbrzojavljeno, da se je že odpravil iz Clevelanda neki znani pogrebnička, ki bo v New Yorku mazilil truplo ter ga dal prevesti v Cleveland. To pa stane denarja. Toda plačati se bo moralo, kajti pokojnik je imel tri tisočake. Bi ne rekel, če bi pokojnik imel v Clevelandu ženo, otroke ali stariše. To bi imelo nekaj pomena. Pa ni imel takorekoč nikogar. In vsled tega se je pogrebnička velikodušno zavzel zanj. Prevoz bo veljal lepo svotico denarja, ki bi jako prav prišla njegovim sorodnikom v stari domovini ali pa če jih nima — revežem v njegovi občini."

Prav lepo se sliši to; prav fino znate goditi na srce, ali vaše srce je daleč od vaših misli. Vedite, da je ona ženska, katera je njemu zašila \$2700 dol. imela še \$3000 njegovega denarja shranjenega. In če je ona imela toliko zupanja od tega potnika več kot vi, da je bila opravičena zahteva, kar hoče za njegov pogreb, sem jaz absolutno naredil prav, ko sem jo poslušal; jaz nisem ničesar zakrivil, in vi niste imeli nobene pravice mene godati in natočevati. In vendar ste šli in še enkrat pisali lažnjivo zoper pogrebnička v svojih člankih. Že potem, ko sem jaz vam pisal, da ni imel pokojnik doma nobenih starišev, ste vi napisali, da je imel doma stariše. Laž, zato da bi vi sebe oprali in mene potisnili v slabo luč. Pisali ste še 14. julija; jaz pa sem vam pisal 17. maja, da nima starišev. Vi pišete: "Pokojnik je umrl 13. maja, vi pa ste že v drugič pi-

sali 14. julija: "Pred kratkim se je pripetil v New Yorku izgubljen slučaj. Rojak se je iz Clevelanda odpravil v domovino. V pisarni parobrodne družbe (!!) se je zgrudil nezavesten na tla ter par trenutkov zatem umrl. Dotičnik je imel v Clevelandu sestro, v stari domovini stariše, v žepu pa nekaj nad tritisoč dolarjev. Kakor hitro je prišlo to na uho nekemu clevelandskemu pogrebničku, se je mahoma zavedel svoje stanovske, "narodne" in "katoliške" dolžnosti. S sladkimi in prepričevalnimi besedami je dobil neke dovoljenje, da spravi truplo v Cleveland in ga tam pokoplje.

Pripeljal se je v New York in odvedel truplo v Cleveland. Tam ga je pokopal. Dvomimo, če bi bil tako pošturovalen in če bi se izkazal za takega domoljuba, ako bi imel pokojnik v žepu samo šifkarto. Dotičnik se bo izgovarjal, da je ravnal po naročilu pokojnikove sorodnice. Tak izgovor pa je piškav in ne drži. Njegova sveta dolžnost kot rojaka in nesebičneža bi bila poučiti jo, da so pokojnikovi svojci v stari domovini potrebni denarja, ter da so stroški za prevoz trupla ogromni."

Predno nadaljujem, vprašam teja, za narod tako pošturovalnega, vdanega in prisrčnega urednika, da naj mi našteje, kolikim potnikom je že on odsvetoval, da ne iti v staro domovino na ogled, da si s tem lahko denar prihranijo in naj nikar pri Sakserju ne kupijo karte, ker to dobi stane; mnogo več kot tri karte iz New Yorka do Clevelanda. Ali je mogel še kateri urednik kaj bolj fairizejskega napisati? Ali imate ljudi še tako za nevedne, da mislite, da vas bolj kakor to ne poznajo? Vi ste pa zares velik apostelj ljubezni do bližnjega. Prav rad bi vedel, koliko od vašega zaslužka gre za dobrobit naroda, koliko za liker? Bodite vsaj dosledni, da vas ne izroče v umobolnico.

In sedaj imam še par vprašanj: Ali niste vi obakrat pisali proti meni iz same škodoželjnosti, da bi na ta način mene oblatili? Da ste, to vas izdaje pisanje samo! Nikjer niste imeli povoda zato, stlačili ste te otrobe skupaj menda v netreznem stanju.

In povejte, še enkrat vas vprašam, če sem bil jaz opravičen od tega pogreba in dela, katerega sem izvršil ali ne? In če ste vi bili opravičeni pri tej stvari mene napadati? O, če se vi skrivate, da niste imena imenovali, je to za vas še stokrat bolj sramotno, ker to je zavratni napad; kolikokrat ste me pa že v "Petrovi Zgagi" imenovali z imenom in zato pa dostavljate, da sem znani pogrebnička.

Nobene laži ni treba zavračati na mene: Laž ste pisali vi v dveh odstavkih. Na vas ostane vse natočevanje, katero ste naperili do mene; jaz pošteno vodim svoj posel postavno že več let, jaz nisem ničesar zakrivil, zakrivil ste vi, saj ste sinu povedali, da je rekel policaj, da niste imeli pravice vzeti denarja od mrtvega. To izjavo vam podamo lahko zapriseženo; in to je resnica, če tudi ne bi tega povedali, to vem jaz in vsakdo, kdor le količkaj pozna mestne in državne postave. Jemati mrtvim denar je strogo prepovedano, policija in County Coroner so opravičeni do imetja mrtvih oseb in noben drugi. In zakaj potem v me dregate? Ali mislite, da sem kakšen mazač? Le tako naprej; se boste že enkrat blamirali, da vas bodo ljudje spoznali v vaši škodoželjnosti. Pustite trgovce na miru; že marsikateri moj težko in pošteno zasluženi dolarček je romal v vašo mavho za oglase in sedaj sem pa prejel pravo hvaležnost. Saj pravim: Le tako naprej! Se še vidimo!

Anton Grdina,

slov. pogrebnička v Clevelandu.

Anton Grdina,

slov. pogrebnička v Clevelandu.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

J. M. TRUNK:

MORJE.

Morje je slano.

V obče znano je, da je morska voda slana. Zdi se nam, ker si drugače morja še misliti ne moremo. Pa ni tako. ...

Zavogljie pri Sostrem. Strašno nevihto s točo smo imeli 14. julija med tretjo in četrto uro. ...

Sprejem Poljakov v Mariboru. 14. julija popoldne se je pripeljal v Maribor z brzovlakom kakih 100 poljskih oficirjev. ...

Enako pomembno je to tudi za tečajne kraje. Slana voda ohranja dalj časa toploto in upliva blažilo na mrzlo vreme ob tečajih; dalje ne zmrzne tako naglo in se ohlajena pogrezuje v globočino. ...

Mnogo ljudi misli, da je morska voda slana, ker bi drugače morje začelo gniti. To mnenje ni resnično. Nasprotno je res. Ker je morski vodi primešanih mnogo organizmov, začne, kadar stoji, prej gniti, kakor navadna voda. ...

A čemu hrani morje v svojem naročju toliko soli? V prvi vrsti pač, da bi je zemljanom ne zmanjkalo. Sicer so v zemlji nakopičene gorostasne množine soli, ki so bile tam že od pamtike. ...

Smrtna nesreča z revolverjem v Višnji gori. K tej nesreči smo prejeli naslednje pojasnilo: Brat pokojne Marije omož. Pungartar, France Potokar je šel iz hiše, da bi ustrelil vrano. Sprožil je dvakrat revolver, pa ni počilo. Nato je revolver odprl in pregledoval, pa ni našel nič sumljivega. ...

Smrtna kosa. V Leonišču v Ljubljani je umrla Mimica Zupan, sestra dr. Alojzija Zupana, hčerka znane družine Zupanove z Blede. V aredu, dne 23. julija so jo prepeljali domov, kjer je bila pokopana.

Meštrovič v inozemstvu. 1. julija se je v londonaki galeriji F. A. S. otvorila razstava Meštrovičevih del. Razstava je dosegla popoln uspeh; občinstvo in tisk sta brez pridržka priznala izredno umetnostno silo Iv. Meštroviča. ...

Povratak iz ujetništva. Ne pričakovano je prišel iz vojaške ujetništva že osem let pogrešani posestnik iz Svinj

ljon dolarjev. Ko bi mogli te kovine dvigniti, bi prišlo na vsakega človeka do 400 dolarjev. Temu bogastvu moramo pristeti še vse ono, kar pride v prid milijonom ljudi, ki se naravnost od morja živijo. ...

Kako izgleda na dnu morja? Pesnik pravi: ...

Za oko bi torej pogled na dno morja ne bil prijeten. A to je je nekaj zunanega. Dno morja nikakor ni podobno blatni puščavi. Tam klije življenje, o kakršnem na površju nimamo niti pojma. ...

Dognali so, da se nahajajo na dnu morja pravi pragozdi različnih, mestoma gorostasnih rastlin, krasno pisani, pestri travniki kamnatih rož, čudoviti cvetličnjaki, da jim ni para na površju zemlje. ...

Cemu vse to bujno, pestro rastlinsko in živalsko življenje? Ne najdemo pravega odgovora. Stojimo pred uganko. Vse nam le priča, da seže roka bžja tudi na dno morja.

Poezija morja. Čudom se šudimo raznovrstnim moja. Razum ostrmi. Morje ima pa tudi marsikaj, kar razveseljuje oko. ...

Duhoviti pisatelj Alban Stolz pripoveduje: "Dospesvi v Ostende (na Holandskem) grem v spremstvu nekega fanta najprej na obrežje morja. Ker me je od morja ločil le nasip, je prišlo v meni čudno kipeti. ...

Pride mehka noč, pokrije morskó ravan in novi prizori se nam otvarjajo. Tiha noč. Svetle zvezde odsevajo v morskikh valovih. Srečavajo nas ladje, a zdi se nam, da niso na morju, temveč da plujejo med samimi zvezdami. Nemirna, viharna noč. Valovje se začne peneti. Greben je poleg grebena, v vseh bojah se bleste, žar nemirne noči jih razsvetljuje. ...

Matj vrgla svojega sina v reko. Waterlo, la. 7. avgusta — Tu živeča 30 letna Mrs. Mary Maheries je danes vrgla svojega šestletnega sina v bližnjo reko; truplo nesrečnega otroka še niso dobili. ...

to morje je nekaj neznatnega. Nemogoče je, da bi bil kdo ob tem morju še malenkosten, jezast, čmern ali komu sovražen. Kje je podoba ali godba, ki bi tako sveto in blago uplivala na človeka, kakor sveto, šumeče morje? ...

Tudi naš nežnočutni pesnik Kaaver Meško je mnogokrat stal ob morju in poslušal divno njegovo šumenje ter gledal v neprestanem drvenju morja podobo svojega nemirnega srca. ...

Kako, da je morje tako krasno? Da napravila morje na nas tak utis, pride od tega, ker se neprestano giba, vrvi, valovi in šumi. Malokdaj je na površju čisto mirno, a tudi ta mir je veličasten. ...

Kako blišči se morje to v demantih in kristalih, kako pohotno giblje se, v razkošnih, mehkih valih. Najlepše se more opazovati blišč morja raz visoko obrežje. Pri pogledu se nam umiri srce. ...

Pride mehka noč, pokrije morskó ravan in novi prizori se nam otvarjajo. Tiha noč. Svetle zvezde odsevajo v morskikh valovih. Srečavajo nas ladje, a zdi se nam, da niso na morju, temveč da plujejo med samimi zvezdami. ...

Matj vrgla svojega sina v reko. Waterlo, la. 7. avgusta — Tu živeča 30 letna Mrs. Mary Maheries je danes vrgla svojega šestletnega sina v bližnjo reko; truplo nesrečnega otroka še niso dobili. ...

ja bhezerno mater aretirala, je le ta priznala umor in celo pokazala prostor, kjer je svojega sina pahnila v reko. Njene sosednje pravijo, da Mrs. Maheries zadnji čas ni bila pri popolnoma zdravi pameti.

Gospodar podaril farmo svojim uslužbencem.

Lexington, Ky. 8. avg. — Pred nekaj dnevi je tukaj umrl premožen veleposestnik John T. Hughes. Ker ni imel nobenih bližnjih sorodnikov, je v svoji oporoki določil, da sta glavna dediča njegovega ogromnega premoženja njegova dva večletna uslužbenca zamorska Helena Davis in Alex Rankin. ...

Ameriški uvoz in izvoz. Washington 10. avg. — Department za trgovino je izdal svoje uradno poročilo o uvozu in izvozu za prvo polovico tekočega leta. V tem času se je za \$237,000,000 vrednosti blaga več eksportiralo kakor pa importiralo; lansko leto je pa v prvi polovici prekašal import za \$142,000,000 znesek eksporta.

Zetev in prohibicija. Dixon, Ill. 30. julija. — Pred dvema mesecema je bil premožni farmar Ed. Thurn iz Nachus naselbine obsojen na 6 mesecev ječe vsled kršitve Volsteadove postave; določene kazne je do danes presedel samo 56 dni.

Okrajni sodnik je navedencu danes dovolil, da sme iti domov glede zetve in se mora nazaj v ječo vrniti dne 20. septembra, da bo presedel še 124 dni.

CENIK SLOVENSKIH GRAMOFONSKIH PLOŠČ.

- Velike plošče 10 palcev, cena 75c vsaka. 24015 Slana, kvartet pevcev "Glasbeno Društvo Ljubljana". Ciganška Sirota, kvartet pevcev "Glasbeno Društvo Ljubljana". ...

- RAZNE DRUGE: 10211 Kukuljevič valček, harmonika solo. 10212 Vredno svečo, lotij. 10213 Lopa All, valček. ...

Spomladanska orkestra, harmonika duo. R10014 Nočna parada. R10015 Grandiozna kvarteta. R10016 Na lep viličevih Dunavi, valček. ...

ANTON MERVAR, Accordion Manufacturer and Music Store, 6021 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, O.

POZOR IGRALCI HARMONIKI! Naznanjam vsem rojakom Slovencem in Hrvatom, da imamo tukaj edino slovensko delavnico za izdelovanje klavirjev, piano harmonik in koncertin; izdelujemo tudi fine kovčke za taiste instrumente. ...

FRANK DRAZUMERICH, 5122 Butler St., Pittsburgh, Pa.

KOTICEK OTROŠKO ZDRAVJE OSKRBA MATERINSTVA in OTROŠKEGA ZDRAVJA. Na tem mestu lahko potrdite, da vaš otrok ni bolan, če se počuti dobro, če ima zdrav apetit, če se igra veselo, če se dobro spava, če se dobro učita. ...

SKRb za otroka v postelji. Pogoste izpremembe v položaju dušim j otrok v postelji so važne, ne le za počutek otroka, temveč tudi, da se prepreči kongestijo katerega koli telesnega dela. ...

Štiri leta v ruskem ujetništvu.

Piše Josip Grdina, West Park, Ohio.

NA POVRATKU V STARO DOMOVINO.

(Konec)

V pisarni španskega konzula. V stolpu cerkve sv. Stefana. Odhod iz Dunaja. V Ljubljani. Nepričakovana smola. Doma!

Urad španskega konzula se je nahajal na Reiserer cesti, št. 42; našli smo ga brez posebnih zaprek s tem, da smo vprašali za naslov nekaj stražnikov.

V uradu označenega konzulata je že čakalo pet Rusov, ki so tudi prišli po enake listine kot mi; vratar nam je velel, naj sedemo, kar smo z veseljem storili. Zamisljeno smo sedeli ter čakali, da pridemo na vrsto; oni sluga je spuščal v pisarno konzula samo po enega in ne več. Ko je bil eden gotov, je stopil drugi; tako smo se vrstili. V tem sem prišel na vrsto tudi jaz.

"Česa želite, potni list?" me vpraša konzulov tolmač v ruskem jeziku.

"Da, potni list," mu odgovorim.

"Ne želite v Rusijo?"

"Ne, tjakaj ne grem."

"Imate s seboj kako izkazilo, da ste ruski podanik?"

"Da, tukaj je."

Zatem me vpraša kako se pišem in kje sem bival na Ruskem, kar sem mu točno odgovoril.

"Dobro, listino obdržim tukaj glede potrebnih podatkov, potem jo pa dobite nazaj. Imate li svojo sliko?" mi veli oni tolmač.

"Da, tukaj je. Prosim, v katerem kraju pa smem ostati s tem potnim listom, kojega dobim od vas?"

"S tem potnim listom greste lahko kamor hočete po ozemlju bivše Avstro-Ogrske, bodisi v Čehoslovaško, Madžarsko ali pa v Jugoslavijo, izvzemši prejšnje Srbije. Nadlegovati vas ne sme ne civilna ne vojaška oblast; v slučaju, da bi se vam morda kje prigodila kaka krivica, obrnite se na to konzulat. Poiščite si delo, ter živite pošteno sebi in ljudem v korist."

Tako navodilo mi je dal tolmač ter rekel, naj pridem popoldne ob drugi uri po potni list. Nato sem šel iz pisarne, potem pa ven na ulico.

Točno ob določen uri sem šel nazaj v urad, kjer so bili naši potni listi že gotovi; treba jih je bilo samo še podpisati. Smola. Pri tem bi se bil pa jaz kmalu zmotil, ter se podpisal v latinici. O pravem času se sem domislil, da sem se podpisal v cirilici pred zastopnikom Spanie. Tudi čez sliko na potnem listu sem se malo podpisal; potem mi pa izroči tolmač potni list rekoč, da naj bom marljiv in pošten v tujini, da ne bom javnosti v nadlego in v slab zglede, ampak v zglede poštenega Rusa!

"Hvala za navodila in po-strežbo. Nikomur ne bom delal kake krivice," s temi besedami sem stisnil potni list v žep, ter šel vesel venkaj iz pisarne. Nisem mislil, da se bo vse tako lepo izteklo. Res, vse gre po sreči. No, ako so zdaj pri nas Italijani ali kak druga neprilika, se ji lahko izognem. Kar tako vendan se ne dam potegniti; do svobode sem opravičen. Ako bi mi jo hoteli kratiti kot Slovincu, potem navedem rusko masko, pod katero bom imel mir. Samo to hočem in nič drugega.

Zadovoljno sem isti dan sam korakal po Dunaju, kajti moj tovariš Primorca jo je krenil drugo pot rekoč, da se že snideva zvečer v ruskem lagerju; hotel si je ogledati Dunaj po svojem okusu, jaz pa po svojem.

Mene je najbolj mikalo ogledati si stolno cerkev sv. Ste-

fana, zlasti njen visok zvonik, ki je širem znan zaradi njegove velike visočine; to si moram ogledati, prej ne grem iz Dunaja, in ker mi preostaja še malo časa, zato grem tja danes popoldne. Da pa ne bom hodil peš, sem sedel na cestno železnico in se peljal do I. okraja, kjer je stolna cerkev sv. Stefana.

Kmalu sem se nahajal pred to zgodovinsko stavbo, pred cerkvijo sv. Stefana. Najprvo sem stopil v cerkev iz dolžnosti, ki me je vezala, da se zahvalim Bogu za srečen povratek iz ruskega ujetništva. V resnici nad vse krasn cerkev. Samo preveč temna se je meni zdela. Zidana je v gotskem slogu. Znamenitost v tej cerkvi je prižnica, raz katere je navduševal sv. Janez Kapistran kristjane za v boj proti Turkom. Toda, kdor si hoče to cerkev dobro ogledati, naj gre v njen, okrog 130 metrov visok zvonik ali stolp. Tja je tudi mene vleklo, kamor sem se takoj napotil; še poprej sem moral plačati cerkveniku 40 vinarjev vstopnine, za kar sem dobil neko malo knjižico, kojo sem žal potem izgubil. Precej časa mi je vzelo prodno sem pristopical visoko gori v stolp. Kar v glavi se mi je zvrtilo, ko sem pogledal dol. V resnici nad vse krasen razgled se nudi človeku s tega stolpa na panoramo cesarskega Dunaja. Nekoč sem imel priložnost, da sem z vrha kupole svetloznoznane bazilike sv. Petra v Rimu užival tak krasen razgled kot ga uživam danes iz stolpa cerkve sv. Stefana na Dunaju. Prvi je bil seveda lepši in pomenljivejši, ko sem gledal večno mesto Rim. Vseeno jo pa tudi Dunaj krasen. Netroj palač in cerkva vidim pred sabo; po ulicah pa tekaajo ljudje liki mali palčki. Na stolpu se jo nahajalo še par drugih ljudi, ki so imeli s seboj daljnogled; istega so tudi meni iz prijaznosti posodili, da sem si bolj od blizu ogledal razne palače in cerkve; zlasti sem bil pozoren na cesarski grad Schoenbrunn, na palačo avstrijskih vladarjev Habsburžanov, ki so stoletja vladali Avstrijo, a danes jih pa ni več. Vse mine, in minila je tudi slava Habsburžanov.

Ko sem si doobedra ogledal Dunaj s tega stolpa, sem jo krenil nazaj dol, kajti čas mi je hitro potekal. Zatem sem se pomudil še malo v cerkvi, kjer mi je cerkvenik razkazal marsikaj zanimivega. Za uslugo sem mu dal primerno napitnino. Da bi si ta dan utegnil še kaj več Dunaja ogledati, mi ni bilo moč; predolgo sem se zamudil pri sv. Stefanu; a žal mi ni bilo zato.

Od tujak sem jo naravnost peš krenil do ruskega lagerja, kjer sem našel že svojega sopotnika, onega Primorca; ki mi je pripovedoval, kje je vse hollil in kaj vse videl.

"No, tudi jaz sem dosti videl lanes, skoro ves Dunaj sem si ogledal. Kam pa greva jutri? Jutri si še ogledamo Dunaj, potem pa naprej proti cilju; do-rolj je že pohajkovanja tukaj. Naslednji dan, bila je ravno vedelja dne 23. februarja, 1919 je bil naš zadnji dan na Dunaju. Popoldne sem šel na južni kolodvor, da izvem glede odhoda vlaka proti Ljubljani. Stopil sem k blagajni, kjer izlajajo vozne listke. Ondi sem zvedel to, kar nama je že prej povedal jugoslovanski uradnik, da odpelje vlak proti Ljubljani ob 9. uri zvečer. Povpraševal nisem več o razmerah v Jugoslaviji in o Italijanih; o tem se bom kmalu lahko sam prepričal. Nato sem si še ogledal votivno ali zaobljubljeno cerkev, katero je dal na svoje stroške graditi pokojni cesar Franc Jožip za čudežno rešitev povodom nekega atentata; ogledal sem si tudi palačo poslanske zbornice, potem muzej in spomenik cesarice Marije Terezije; popoldne smo pa šli jaz, moj tovariš in več Rusov v gledališče, kjer

smo se prav dobro zabavali. Na večer smo se podali v lager, kjer sva imela s Primorcem spravljano najupo prtijago, jaz svoj ruski nahrbtnik, tovariš pa svoj leseni kovček. Pri pogledu na oni kovček sem se domislil na dogodek pri Jaketinoslavu, ko sva z rojakom iz Maribora nosila enak kovček, radi kojega bi bil jaz kmalu vlak zamudil.

Na večer dne 23. februarja, 1919 sem odpotoval v družbi svojega tovariša Primorca iz Dunaja proti Ljubljani. Vožnja je bila naravnost imenitna preko Gradca, Maribora in Celja; naslednji dan, dne 24. februarja ob 2. uri popoldne sem srečno dospel v belo Ljubljano. Veselja, kojega sem ta dan preživel pri prihodu v Ljubljano, ne morem opisati. Bil sem kakor na perotih. Svojim lastnim očem sem komaj verjel, da res gledam tako zaželjeno Ljubljano.

Na Južnem kolodvoru izstopiva s tovaršem najprvo v neko gostilno glede okrepčila; zatem sva se pa podala v neko cerkev zahvalit se Bogu, ki naju je obvaroval nešreče ter naju privedal nazaj v domovino.

V gostilni "Pri starem Tišlerju" pa nisva imela sreče, da bi se pokrepčala z vincom, ker sva imela samo avstrijski denar, za katerega nisva dobila ničesar. Sicer je takrat avstrijska krona veljala toliko kot Jugoslovanska; tudi denar je bil še ves enak, le jugoslovanski bankovci so bili oprimljeni, oziroma žigosani s kakim navadnim občinskim pečatom. Midva nisva vedela za to razliko, pa sva se malo urezala: nič nisva dobila. Na banko pojdi-te mehat, so nam veleli. Pa sva šla; toda banka je bila že zaprta.

Zatem sem se vrnil na kolodvor, da se odpeljem z vlakom proti Preserju, do druge postaje od Ljubljane na južni železnici. Toda imel sem zopet smolo. Prišedši na kolodvor je manjkalo še kakih 5 minut do odhoda vlaka. Jaz se podam naravnost proti peronu na vlak, toda vratar me naglo ustavi rekoč: "Vožnji listek, prosim!"

Ker ga nisem imel, moral sem iti ponj k blagajni, pa ga nisem dobil. Zopet smola! Imel sem sicer še zadosti avstrijskega denarja pri sebi, toda istega mi v Ljubljani na kolodvoru niso hoteli zamenjati, ker ni bil žigosan. Tudi na moje dokumente, katere sem imel pri sebi, se niso hoteli ozirati. Po pravici povedano, bil vam je tak dirindaj radi istega vožnega listka (samo dve postaji), da jo je vlak odsopihal proti Preserju brez mene. Zopet smola!

Bil sem pošteno jezen na železniške uradnike Južnega kolodvora, ker nisem mogel na vlak, dasi ravno sem imel denar, toda ne jugoslovanskega. Avstrijskega mi niso hoteli zamenjati, čeravno je bil ravno toliko vreden; brez vožnega listka me pa niso pustili na vlak in na moj potni list se tudi niso hoteli ozirati. Živela taka domovina! Pri tem sem si mislil: Hvala Bogu, da niso bili drugod tako natančni. V Rusiji, Galiciji, na Ogrskem in v Avstriji, nikjer v teh krajih nisem imel toliko sitnosti kot ravno doma, v Ljubljani. Če bi bili tudi drugod tako "postrežljivi" in "paragrafski," bi jaz s edanes bil v Rusiji. Kje bi imel toliko sredstev, da bi povsod na potovanju — več ti soč milij daleč — plačeval vožnjo. Toliko daljavo sem prepotoval in prevozil, pa me ni stalo nič denarja; tukaj doma, v Ljubljani me pa ne pustijo, da bi se par kilometrov peljal brez vožnega listka. Najbolj me je jezilo, ker niso hoteli vzeti pravne avstrijskega denarja.

Neka ženska, videvši moj položaj je plačala zame vožni listek, toda vlak je ušel prej. Sele zvečer sem se odpeljal z glavnim vrhniškim brzo (?)

West Park, O., 9. avg., 1924.

Pred ognjem in tatovi

so naše varnostne škrinice vedno varne. V njih lahko hranite vse svoje vrednostne papirje, zavarovalne police, zemljiške prepise, bonde in sploh vse, kar je vredno hraniti. Isto so vam vedno dostopne med uradnimi urami od 9. dop. do 3. pop. proti mali najemini za \$3 na leto. Ključ hranite vi, tako da brez vašega ključa škrinice nikdo ne more odpreti.

Tudi so vam na razpolago brezplačno privatne sobice, kjer lahko brez motenja in vmešavanja od strani drugih pregledate svoje papirje ali pa odštirate obrestne kupone na svojih bonh.

Naši uradniki so vam z veseljem na razpolago pri posvetovanju radi nakupa vrednostnih papirjev, kolih obrestni mera je višja od navadnih vlog in kojih varnost vam ne bo nikdar delala skrbi.

V vsi denarnih zadevah obrnite se z zaupanjem do nas. Naš kapital in rezervni sklad znaša več kot \$740.000.00.

JOLIET NATIONAL BANK

CHICAGO IN CLINTON STS. JOLIET, ILL. Wm. Redmond, preda. Chas. G. Pearce, kasir. Joseph Dunda, pomoč. kasir.

vlakom do Brezovnice, kjer sem vsled tmene noči ostal do drugega dneva.

Dne 25. februarja, 1919 ob 8. uri zjutraj sem se pripeljal v svojo rojstno faro, v Preserje, kjer je služboval kot postajni načelnik moj sosed g. Ivan Verbič. Ta mi je prvi podal roko v pozdrav rekoč: "Bog te živi, Jože!" Nato me popelje v svojo pisarno, kjer sva nakratko ali malo pokramljala. Zatem sem se napotil v 20 minut oddaljeno rojstno vasico Prevalje. Čuvstva in misli, ki so me tedaj navdajale, ne morem opisati; pero je preslabo zato. Po tolikih težavnih letih sem zopet v domači vasi! Nepopisna sreča in veselje! Oj, ljubi mi domači kraj! Kolikokrat sem že bil v tujini obupoval, da te ne vidim več. In zdaj — kakor bi prišel iz vic naravnost v nebesa. Mučne in grenke so bile ure tam v tujihihirskem gozdu; težke v Rusiji in moja trnjeva pot iz ujetništva je danes končana. Nepopisno veselje!

Šemu listu ta svoj opis na razpolago. Da je dosti naših čitatelev z zanimanjem zasledovalo Grdinovo delo: "Štiri leta v ruskem ujetništvu," o tem je uredništvo prepričano, ker smo tekem zadnjih treh let dobili več tozadevnih priznanih pisem in izjav. Torej še enkrat lepa hvala sobratu Josipu Grdina za njegovo sodelovanje in naklonjenost, kojoj je našemu listu izkazal s tem svojim opisom.

Avtor tega opisa bo izdal posebno knjigo, ponatisnjeno iz našega lista. Gotovo bo ta knjiga dobila odmev med čitatelji našega lista, tako tudi med drugimi ameriškimi rojaki, ker bo gradivo nekoliko popravljen in izboljšano. Kdor se zanima za to knjigo, naj piše sobratu Josip Grdina, 13404 Astor Ave., West Park, Cleveland, Ohio.

VELIKA LETALSKA NESREČA V GRUŽU. Dne 7. julija ob 8 zjutraj so nad Dubrovnikom in Gružom leteli štirje mornariški aeroplani. Eden od njih je v višini 500 m nad Gružom zaostal. Ljudje, ki so gledali prizor, so čuli nenadoma pok in plamenčke, ki so sikali iz aeroplana. V tem je že skočil iz ogroženega aeroplana človek in padel 500 m globoko na zemljo. Za njim je padel drugi in nato tretji, ko je aeroplan že začel padati. Aeroplan je padel par metrov proč od morja, medtem, ko so ljudje popadali na zemljo kakih 20 do 60 metrov daleč od morja. Očividno so reveži upali, da padejo v morje in se tako rešijo. Aeroplan je bil ves razbit. Še bolj razbita pa so bila trupla nesrečnih letalcev. Poveljnik-pilot letala, poročnik bojne ladje I. razreda, kapetan N. Rosman iz Zagreba je

Še danes se tukaj v Ameriki večkrat spominjam tja na daljni vzhod, kjer sem bival kot ujetnik. Zlasti se često spominjam na tih Don in njegove sinove, donske kozake. Dokler mi bo utripalo srce, ne bom nikdar pozabil, kaj vse sem videl, doživel in prestal štiri leta v ruskem ujetništvu.

Josip Grdina. West Park, O., 9. avg., 1924.

JOSIP GRDINA.

Dostavek uredništva.

Bilo je nekako v jeseni, leta 1921, ko smo se domenili s sobratom Josipom Grdina, da naj nam dološlje svoj prvi opis o njegovem štiriletnem bivanju v ruskem ujetništvu. To obširno delo zaključujemo danes.

Prvi tozadevni opis je bil priobčen v št. 42 našega lista dne 19. oktobra, 1921. Stvar smo priobčevali torej celih 34 mesecev. Dosedaj nismo priobčili še nobene tako dolge povesti ali opisa. S ponosom in zadovoljnostjo ga torej danes zaključujemo v zavesti, da so ga cenjeni čitatelji radi in z zanimanjem čitali. Zato gre pred vsem iskrena zahvala in priznanje našemu sotrudniku, bratu Josipu Grdina, ker je dal naš

priletel v vejevje nekega drevesa. Veja je predrla celo njegovo telo od vrha glave, oči so skočile iz jamic, možgani so se razlili okrog, kri je tekla, po listju in kapala na zemljo. Ena noga je visela na telesu le še za kosček kože. Nič manj ni sta bili razmesarjeni trupli c-stalih dveh nesrečnežev. Bila sta to: Šima Munjak, mornar I. razreda, doma iz Belgrada, in Ivan Bujas, mornar I. razreda iz Šibenika.

Ta grozna nesreča je strašno potrla vse prebivalstvo. Mesto se je takoj odelo v črno, dubrovniška občina je izdala poseben oklic na prebivalstvo.

Dne 8. julija so trupla ponesrečenih letalcev v slovesnem sprevodu prepeljali na vojno ladjo, ki jih je odpeljala v Kotor, kjer so jih pokopali.

IZGON ARMENCEV. Athene, Grška. — Grška vlada je izdala ukaz, da se mora v doglednem času z grškega ozemlja preseliti okrog 50,000 armenskih beguncev, ker je ž njimi preveč stroškov in ker primanjkuje zemlje za domačine (Grke).

Frank Sakser State Bank 62 Cortlandt St. New York, N. Y.

"AMERIKANSKI SLOVENEČ" In letnega združitja s listom "EDINOST" Novi list se sedaj imenuje "AMERIKANSKI SLOVENEČ IN EDINOST" in izhaja po štirikrat na teden.

"AVE MARIA" Je edini slovenski naborniški list v Ameriki. Izhaja dvakrat na mesec. Priznata naborniška članke in razpisnice zanimive igre razprava. Kjer ni slovenskega duhovnika je ta list pridigar rojakom v navelični. Letno stane samo \$2.50.

"Amerikanski Slovenec in Edinost" 1849 WEST 2nd STREET. CHICAGO, ILL.

Lično in poceni! Čredna družina, trgovci in posamezniki, kadar potrebujete kakor koli vrste tiskovine, obrnite se veseli za največje slovenske unijske tiskarne v Ameriki

"AMERIŠKA DOMOVINA" 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O. Pri nas ste sigurni, da dobite take lične tiskovine, pa njih cenah kot drugje ter točno potrebnih. V naši tiskarni go tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

ANTON MERVAR Music House, 5921 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO.

DOMAČA ZDRAVILA. V zalogi imam jedilne dišave, Knjapovo jecmcnova kavo in importirana domača zdravila, katerega priporoča Mgr. Ksajp v knjigi

DOMAČI ZDRAVNIK Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko popisna vsaka rastlina za kaj se rabl.

IMPORTIRANE KOSE IN DRUGO ORODJE IZ JUGOSLAVIJE. Kose je garantiranega Šteier-alegija jekla s rinhkom na vi- Jak. 24, 26, 28, in 30 palcev

MATH. PEZDIR Box 772. City Hall St. New York, N. Y.

SVOJI K SVOJIMI! Podpisani toplo priporočam rojakom Slovincem in bratom Hrvatom v Pueblo, Colo. svojo trgovino z obleko za moške in otroke; v zalogi imam tudi veliko izbero čevljev za ženske, sprejemem tudi naročila za nove moške obleke po meri.

JOHN GERM, Slovenski trgovec. 817 East C. St. Pueblo, Colo.

PRI VSAKI PRILIKI če Vam je treba poslati denar v staro domovino bodisi v Dolarjih, Dinarjih ali Lirah, če potrebujete nasvete za potovanje v domovino in nazaj v Ameriko, če hočete rešiti kako zadevo v starem kraju, uložiti ali dvigniti denar, ali če se odločite Vaše prihranke tukaj obrestonosno naložiti, bodite svesti, da Vas bo domača Banka in ljudje, kateri poznajo Vaše potrebe bolje poslužili, kakor stranski; iz tega lahko posnamete da se zamorete v vse htakih prilikah zaupno obrniti na

Frank Sakser State Bank 62 Cortlandt St. New York, N. Y.

? Ali že veste ? da je slovenska katoliška tiskovna družba EDINOST kupila NAJ- STAREJŠI SLOVENSKE KATOLIŠKI LIST V AMERIKI

"AMERIKANSKI SLOVENEČ" In letnega združitja s listom "EDINOST" Novi list se sedaj imenuje "AMERIKANSKI SLOVENEČ IN EDINOST" in izhaja po štirikrat na teden.

"AVE MARIA" Je edini slovenski naborniški list v Ameriki. Izhaja dvakrat na mesec. Priznata naborniška članke in razpisnice zanimive igre razprava. Kjer ni slovenskega duhovnika je ta list pridigar rojakom v navelični. Letno stane samo \$2.50.

"Amerikanski Slovenec in Edinost" 1849 WEST 2nd STREET. CHICAGO, ILL.

Lično in poceni! Čredna družina, trgovci in posamezniki, kadar potrebujete kakor koli vrste tiskovine, obrnite se veseli za največje slovenske unijske tiskarne v Ameriki

"AMERIŠKA DOMOVINA" 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O. Pri nas ste sigurni, da dobite take lične tiskovine, pa njih cenah kot drugje ter točno potrebnih. V naši tiskarni go tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

ANTON MERVAR Music House, 5921 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO.

Za srečo!

POVEST.

Spisal
FR. MALOGRAJSKI.

(Nadaljevanje)

"Ali si prišel malo k nam pogledat?" ga nagovori. "Vsedi se, vsedi."

"Hvala, iti moram domu," odvrne Komar. "Pozdraviti sem hotel samo Lojzko, zdaj pa grem zopet. Kaj pa vi, ho-ho? Z mano pojdite, Gril, z mano."

"Pridem za tabo." Komar se poslovi in Gril ga spremlja v vozo. Ondi sta nekaj po tistem govorila, da ju Lojzika ni mogla razumeti. Ko se Gril zopet vrne, reče z osornim glasom hčeri:

"To je tvoj prihodnji mož, da boš vedela."

"Oče!" vzklikne Lojzika, dvignivši se s sedeža ter hoteč nekaj ugovarjati, a Gril se skloni po koncu, da je bilo videti, kakor bi bil v tistem trenutku vzrastel za cel peden, stisne obrvi vkup ter zagrmí s povzdignjeno pestjo nad njo:

"Molči! ... Tako bo, če ne..."

Lojziki pa je bilo, kakor bi ji bil nož presunil srce. ... Onemogla se zgrudi nazaj na klop.

PETNAJSTO POGLAVLJE.

Tonček je imel na begu večjo srečo, nego njegovi rojaki, ki so bili, njega posnemajoč, ušli, pa so se morali zopet vrniti. Da pa se je beg njemu bolje posrečil, je bilo pripisovati temu, ker se ni bil obrnil proti morju, kakor oni, temveč na nasprotno stran.

To je bilo jako naravno, če je bežal kdo proti oni strani, od katere je prišel, in zatorej so iskali tudi Tončka v ravno isto mer, kakor Jakoba in druge, ko so bili pobegnili. Ali Tonček je bil svojemu gospodarju in njegovim služabnikom dobro zmešal ves načrt, akoravno brez posebne lastne zasluge. Kajti on se je zmenil prav za prav presneto malo za to, beži li proti morju ali pa v stran od morja; mislil je le na to, da bi ušel, naj si bodi že kamorkoli.

Tistega dela v kavnihi nasadih je bil že davno do grla sit. Ko pa je še celo slisal, da njegovega truda ne bo konec, in da nima pričakovati za svoje delo drugega, nego tisto malo hrane, ki jo je dobival, in pa batine, ki so padale za priboljšek dan na dan po njegovem koščenen hrbtu, tedaj je sklenil, da jo popiha iz kraja nesreče, in naj se žgodi potem, kar hoče.

Da svojega sklepa nikomur ni izdal, temu je bilo največ vzrok to, da Tonček sploh ni rad govoril dosti. Delalo bi mu bilo prevelike nepravilike, če bi bil moral z drugimi še le razgovarjati o tem, kako se naj izvrši naklep. Enostavnejša je bila zanj stvar tako, da se je kar po tistem izmuznil iz revnega poslopja, v katerem je preživel s svojimi sotrpini tako žalostne dni, in da se je kar brez slovesa ločil od svojih znancev.

"Boste že ušli tudi vi, če boste hoteli," je mislil sam pri sebi, ko je bil tiste noč obesil svojo ljubo harmoniko čez ramo in se tiho splazil proti durim, potem pa skozi tiste vne pod mlo nebo. "Solnce zaide vsak dan enkrat, in tako imate vsak dan priliko storiti to, kar sem storil jaz."

Ko pa je bil zunaj, ni preudaril dolgo, kam bi se obrnil, ampak šel je tja, kamor so ga baš nesle noge. Da bi bil snoval načrte, ali da bi bil uravnaval svojo pot tako, da bi ga bila priviedla do gotovega cilja, za to je bil Goričevski Tonček mnogo prelen. Da je bil le v stran od tam, kjer mu je bilo tako malo všeč, drugo ga ni brigalo. Kakor bi bil slutil, da ga ne doleti nič hudega, ni kar nič napanjal svojih moči, am-

pak je hodil lepo zložno s trdnim namenom, da se zvrne tamo, za kak grm, kakor hitro bi mu postale kap trudne noge.

Noč, katero si je bil izvolil za beg, je bila kaj pripravna in ugodna. Nebo je bilo oblačno, a vendar ni bilo temno, ker je bila polna luna. Na ta način se mu ni bilo bati, da bi ga zazrli kdo od daleč, a sam pa je vendar različeval svet pred sabo toliko, da ni mogel zabresti v kak nevaren kraj.

Kake tri do štiri ure je hodil Tonček, ko se mu je videlo, da je varen, in da se mu ni bati ničesar več. Spoznal je za dobro, da se odpočije. Noč je bila topla in prijetna, da si prijetnejše želeli ni mogel. Odkar je bil zapustil dom, se ni počutil tako dobro, in zdelo se mu je, da bo spal jako sladko.

Zavije malo na stran od poti, po kateri je hodil doslej, ter gleda, kje bi se dobilo primerno ležišče. Imel je tudi pri tem srečo. Kakih sto petdeset korakov v stran od poti je dobil grmičevje, v katerem se ni samo lahko skril, temveč se je dalo v njem tudi dobro ležati. Uverivši se poprej, da se ni naselila semkaj nobena taka žival, katere bi se mu bilo treba bati, se je vlegel vznak in si položil harmoniko pod glavo. Komaj tri minute pozneje pa je spal že spanje pravičnega.

Kakemu drugemu bi se bilo v takih okoliščinah nemara sanjalo, da ga lovijo, pa da jim ne more uiti, in bil bi morda kričal v spanju ter klical na pomoč; Tonček pa je spal mirno in se ni ganil vso noč.

Solnce je že hudo pripekalo lo, ko je Tonček izpregledal. Prvi trenutek je bil precej zmeden. Pozabil je bil v spanju popolnoma, da je na begu, in začude nje zrl v nebo, ki se je zdaj jasno razprostiralo nad njim.

"Kako je to, da ne delam?" vpraša sam sebe, a v tistem hipu se mu posveti v glavi. Dolgo se ni že smejal a zdaj se mu razblini obraz, in usta se mu raztegnejo skoro do ušes. Krepko udari z dlanjo ob koleno ter pokima nekolikokrat z glavo, kakor bi hotel reči: "Fant, dobro si jo izpeljal!" Nato skoči po koncu in se ozira nekaj časa na desno in levo, če ne bi koga zapazil. Toda bilo ni žive duše nikjer. Zadovoljen vzdihne in potegne parkrat prav globoko svežega zraka vase, potem pa zdrkne zopet k' t'hom ter vzame harmoniko v roke. Ogleddavši si jo najprej od vseh strani, jo nasloni na koleno ter raztegne mehove.

Od začetka mu niso prstini kaj urno prebirali tipki; bili so mu prišli iz vaje in pa nekako odreveneli so mu bili pri večnem delu; toda sčasoma se mu razmajejo, in kmalu se je razlegala po braziljanski pustini jedna listih poskočnih, katere bi ne bil mogel ališati nihče, da bi mu ne bila šla v noge. Čimdalje z večjim ognjem je igral Tonček; jedno najvselejšeje je igral, kar jih je znal, in vendar so se mu pri tem usipale solze, debele kakor lešniki po ogorelih suhih listih. Bil je ginjen, globoko ginjen, ko se je čutil prostega, in ko je videl, da lahko zopet brez strahu in brez skrbi igra na svojo predrago harmoniko.

Ko pa si je bil olajšal na ta način srce, se je podal zopet na pot. Akoravno ni imel nikake hrane s seboj, ga vendar čisto nič ni skrbelo. Čutil se je po zadnji noči tako okrepljenega, da ni pogrešal niti jedi, niti pijače. Hodil je počasi,

kakor prejšnjo noč. Ker je hodil po poti, dasi slabi, je vedel, da mora priti prej ali slej do človeških bivališč. Doživel ni med potjo nič posebnega, tem manj, ker se tudi brigal ni za nobeno reč. Tonček ni bil jeden tistih ljudi, ki jih zanima vsak stvar. Malo se je zmenil on za lepe braziljanske metulje in za bujno pisane ptičke ki so vzletavali zdaj pa zdaj nad njegov glavo; malo so mu bile mar vitke palme in druga čudovita drevesa, katerih je bilo dovolj ob potu. Zanj ni bila vsa Brazilija vredna več počenega groša, odkar je moral tako trdo delati. Odkar se je njegov odreveneli hrbet kričal pod neusmiljenimi udarci trosrednih braziljanskih krvolokov.

Jedno željo je imel zdaj pred vsem: rad bi bil prišel do ljudi, ki bi bili z veseljem poslušali njegovo harmoniko, in ki bi mu bili tudi kaj plačali za to. In-ta želja se mu je izpolnila. Dospel je bil do neke poljske naselbine, kjer so se hitro sprijaznili z njegovo godbo in ga celo bolje plačali, nego je pričakoval. Dobil je tudi večerjo in primerno prenočišče.

Ker se mu je bil prvi poskus tako dobro obnesel, je postal pogumen in potoval je zdaj od kraja do kraja in povsod si je služil denar. Spričo tega se ni čuditi, da se ni brigal dosti za to, gre li proti severu ali jugu, proti vzhodu ali zahodu, temveč šel je vedno le naprej, kamor mu je bolje kazalo. Kjer je slutil da pride v kak boljši kraj tja jo je zavil.

Tako je dospel končno v rusinsko naselbino Moemo, ki leži v državi Parana. Ta država se razprostira južno od države Sao Paulo ali Sveti Pavel, kjer je bila ostala Tončkova tovaršija.

V državi Parana je naseljenih jako mnogo Slovanov, zlasti Poljakov in Rusinov, sploh izseljencev iz Galicije. Malokteri narod pa ljubi tako strastno godbo, kakor slovenski. Povsod so ga radi poslušali in plačevali dobro za zabavo, ki jim jo je napravljajal s svojo harmoniko. Za prenočišče nikdar ni bil v zadregi, kajti v vsaki hiši, kjer se mu je ljubilo ostati, so ga radi imeli čez noč.

Tako je sedel nekega dne že proti večeru, po končanem dnevnem opravlilu v koči nekega Rusina, harmonika pa je ležala poleg njega na klopi. Poslušal je ljudi, ko so govorili med seboj, in čutil se je, da govore njegovemu materinemu jeziku tako podoben jezik. Čutil se je vsled tega nekako domačega med njimi. Še bolj pa se mu je zdelo, da je tam pri oknu na stolu sedel velik, plečat človek ter krpal škornje.

"Tukaj je ravno taka naveda, kakor pri nas doma, da si vzamejo na dom čevljarja," reče sam pri sebi. Ker ga je spominjalo to na dom, se mu je zdelo nekako prijetno, opazovati čevljarja, kako se ukvarja s škornji. Čim bolj pa je opazoval tega človeka tem bolj se mu je zdel znan.

"Presneta reč, tega človeka sem že videl nekje — pa kje?" mrmra sam s seboj. Mislil je in mislil a ni se mogel spomniti, kdo bi bil, in kje bi ga bil že videl.

"E naj bo, kdor hoče!" reče naposled nevoljno. In začne se mu celo vsiljevati prepričanje, da se je zmotil, tem bolj, ker se oni čisto nič ni zmenil zanj. Kje pa naj bi tudi bil kdaj s tem človekom skupaj? ...

Zmračilo se je že bilo, in ravnokar nastane pri sosednjih hišah grozen krik in ropot.

Vsi planejo preplašeni k oknom in hišnim vratom. "Botokudi, Botokudi!" se zašeli nasenkraj, in grozen prizor se ji mpokaže. Divji Botokudi, imenovani

tudi Aimori, so bili napadli naselbino ter so morili in pobijali, kjer so mogli do kaj živega. Streljali so tudi z loki ter spuščali z njih do dva metra dolge puščice. Merili so jako dobro, in marsikateri naseljenec, ki je prišel sem čez širno morje iskat sreče, se je zgrudil zdaj na tla, smrtno zadet od divjakove puščice.

Gospodar hiše, v kateri je bil Tonček, zapre in zapahne hitro hišne duri, in vsi domačini se pripravijo na boj. Imeli so k sreči nekaj pušk, katere je gospodar razdelil, drugi pa so se oborožili s sekirami in krampi. Komaj so se bili odpravili na odpor, pa so divjaki tudi že to hišo obsuli ter poskušali, kako bi skozi okna in vrata prodrli notri.

Vnel se je hud boj, a v tem, ko so se drugi borili, ni vodil Tonček storiti nič boljega, nego je posegel po svojo harmoniko, raztegnil meh ter zaigral zopet tisto svojo:

O Ježeš, Marija, Francozje gredo — Naj gredo, naj gredo, Saj se jih ne bojimo!

Vse ostrmi na hip, najbolj pa divjaki zunaj, na katere so imeli menda ubrani glasovi harmonike tako moč, da so ostali kakor odreveneli. Pregnani so jih zdaj brez težave ter zapodili v beg.

Ko je bil nastal mir in se je bil polegel nekoliko strah, se obrne čevljar, kateri se je Tončku poprej tako znan zdel, k njemu ter mu reče v slovenskem jeziku:

"To so ti bili lepi Francozje, to!"

Izreki te besede pa odpre strmeč usta, in tudi Tonček zazija. Nekaj trenutkov gledata drug drugega potem pa vzklikneta oba hkratu:

"L-luka!" ... "Tonček!"

Ko bi bil Luka že prej kako besedo izpregovoril, bi ga bil Tonček precej spoznal že po njegovem mogočnem votlem glasu, tako pa ga ni mogel kajti po zunanosti se je bil jako, jako izpremenil. Luki pa seveda tudi ni hodilo na misel, da bi se Goričevski Tonček izprehajal po Braziliji in igral na harmoniko, zato se prej ni zmenil dosti zanj.

Ko si opomoreta od prvega začudenja, podasta si prav krepko desnici, in še Tonček, katerega ni kmalu razmajalo kaj, ni mogel prikriti svojega veselja nad tem, da se je sešel tako nenadoma z zancem in nekdanjim svojim dobrim prijateljem.

V tem pa, ko sta se ta dva veselila, je bil zunaj jok in stok. Mnoga rodbina je bila izgubila vsled nepričakovane ga napada divjih Botokudov enega ali drugega svojih ljudi. Vséga skupaj je bilo devetnajst rusinskih naseljencev ubitih in bolj ali manj ranjenih, dočim so pustili Botokudi samo dvanajst mrtvecev in ranjencev na mestu.

Tudi Tonček in Luka se podasta čez nekoliko časa ven, da si natančneje ogledata nesrečo, a Tončka so zanimala v prvi vrsti naga trupla divjakov.

"Kake peštalencje pa so vendar to?" vpraša Luka. "Saj to ni človeku podobno! Pogledj no, kako kožo imajo! Ali niso taki, kakor bi bili iz bakra? Pa tisti šop, ki ga imajo sredi obrite glave!"

Izreki, prime enega mrtvih Botokudov za tisti šop, na katerega je bil ravnokar pokazal, ter ga privzdigne od tal, hoteč si ga bolj ogledati. Ko ga pogleda v obraz, vpraša zopet Luko:

"Ti, kaj pa ima to v ušesih in pa v spodnji ustnici? Ali je videl človek kdaj še kaj takega?"

"Ti meniš tista lesena kole-sa, kaj ne?" odvrne Luka.

"I seveda! ... Vrabca, kako pa si spraviš to noter? — No, takih ljudi pa tudi še nisem videl!"

"Mislim, da ne! Jaz pa že!" "A ti že?" se začudi Tonček. "Kje pa se drži ta rod?" "O jaz bi ti vedel marsikaj povedati o teh grdobah," odvrne Luka. "Živijo ti ne ravno daleč od tu po dolinah. Pravi-jo, da jih ni več dosti, k večjem kakih pet tisoč, pa jih je še to preveč! Ze otrokom šestih ali sedmih let prebodejo spodnjo ustno in obe ušesi, potem jim pa začnejo vlagati v prerez okrogel les, čim dalje debelejši, dokler niso luknje raztegnjene tako, da obsegajo tako veliko kolo, kakor ga vidiš pri teh ustrah in v ušesih!"

"Potem pa imajo to za lepo, ali kali?"

"Za lepo, za le, po!"

"I pa to jim mora grozno dolí vlecí ušesa in ustno. Takov kos lesa, to ni majhna reč!"

"Ne! Tisto ne! Ta les je silno lahek, bolj nego probka, iz katere se delajo zamaški."

"To morajo imeti še čudne navade ti ljudje!"

"Ne vem! Toliko sem slisal, da jedo marsikaj, kar bi tebi in meni ne dišalo posebno, tako jedo med drugim tudi kače. Na enem mestu ne ostanejo nikoli dolgo, a kjer se ustavijo, ondi si napravijo vendar kočice iz palmovih listov. Sicer pa so neki tudi taki med njimi, ki hodijo v jednomer od enega kraja do drugega."

"Torej so to nekaki cigani. In kakor je v Braziliji vse hušje, nego pri nas doma, tako so

pa še cigani!" "Hudi pa so, hudi; ti zlodetjii!" potrdi Luka. "Kadar se jih loti veselje do klanja, pa ti planejo na belce ter jih more brez usmiljenja. No zato pa tudi nje pobljajo, kolikor se da! Vem, da jih bodo še pregnali, ko se to zve!"

"Enega takega bi človek s seboj vzel domu," nadaljuje Tonček, ki je bil postal popolnoma zoper svojo navado jako zgovoren. "To bi ga gledali, kaj, pri nas doma?"

"Za strašilo v koruzo bi ga bilo dobro postaviti! Vem, da bi se nobena vraba ne upala blizu!"

"O še kdo drug ne!" potrdi Tonček in se obrne zopet proti hiši, rekoč: "Nagledal sem se ga, pojdiya noter, da se pomeniva še kaj drugega!"

Dočim so domačini ostali še zunaj in pomagali sosedom spravljati na stran mrliče, sedela sta Luka in Tonček v koči tako mirno, kakor bi se ne bilo nič dogodilo, in kakor bi jima ne bilo še pred kratkim šlo za življenje.

"Kaj pa delaš vendar tu-kaj?" vpraša po kratkem pre-molku Tonček Luketa. "To tudi jaz tebe vprašam!" odvrne Luka. "Ti si prej prišel v Brazilijo, zato pa tudi prej odgovori!"

"Kaj delam ... ?" odvrne Luka. "Saj si menda videl, kaj sem delal, ko si stopil v hišo."

"No, to že! Pa jaz sem slisal praviti, da si v nekemestu!"

"Bil sem, pa nisem več! V mestu je še slabejše, kakor tukaj med kmeti!"

"Pa da se ti godi dobro!" sem tudi slisal.

"Semi je, pa se mi več ne!"

"Potem sva jednaka! Meni se je tudi že dobro godilo, ampak doma, tukaj v Braziliji še ne."

"Saj zaslužiš dosti s harmoniko!"

"Nekaj časa sem že, pa še ni dolgo tega, kar mi je šla jako trda. Toda jaz sem — zaspan!"

Dalje sledi.

Če spremenite svoj naslov, naznanite to društvenemu tajniku.

Važno, pametno in pravilno

ravna oni, ko svojega denarja ne drži doma brez obresti, ampak ga nalaga v varne, državne, okrajne, mestne (municipalne) ter šolske bonde in bonde občeznanih korporacij, ki mu donajajo od 5% do 6% obresti na leto. Te obresti se lahko z odstrinjenimi kuponi lahko zamenjajo vsakih 6 mesecev. Če rabite denar, lahko bonde vsak dan morda celo z dobičkom prodate.

Način kupovanja bondev je priporočati tudi podpornim organizacijam in društvom.

Skoro vse bonde, katere lastuje K. S. K. J. smo jih MI prodali v popolno zadovoljnost. Pišite nam za pojasnila, da vam dopošljem ponudbene cirkularje.

A. C. ALLYN & CO.

71 W. MONROE ST., CHICAGO, ILL.

Severova zdravila vzgajujejo zdravje v družinah.

ZA SLABO PREBAVO

pomanjkanje teka ter splošno oslabelost, vzemite

SEVERA'S BALZOL.

Splošna tonika za moško i žensko.

Pomaga naravi s tem da želodec in jetra bodo pričela s svojim normalnim poslovanjem in prebava bo zopet postala redna.

Cena 50 in 48 centov.

Vprašajte svojega lekarnarja.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

IMAM V ZALOGI ŽE NAD 12 LET

PRAVE LUBASOVE HARMONIKE

tri in štiri-vrstne, dva, tri in štirikrat, nemško in kranjsko uglasbene kakor tudi kromatične in pa kovččke. Harmonika so najboljše dela in opremljene s saporo za zapreti.

Imam v zalogi tudi še rabljene harmonike vsakovrstnih izdelkov po nizkih cenah.

Imam v zalogi tudi STAROKRAJSKE IMPORTIRANE NA ROKO KOVANE KOSE po \$1.50 komad, 6 skupaj ali več naročilih po \$1.25 s polnitno vred.

Imam na zalogi tudi klepalno orodje dvoje vrste, BERGAMO brusilne kamne itd. po nizkih cenah.

ALOJS SKULI, 323 Epialon Pl. Brooklyn, N. Y.

NOV NASELNIŠKI ZAKON.

Po novem naselniškem zakonu so gotove osebe izvzete iz kvote, s nekatero pa imajo prednost v kvoti. Postopanje za dobavo potrebne dovoljenja je povsem drugačno od prejšnjega. Kdor želi koga dobiti iz starega kraja, ali želi sam potovati tja in se zopet vrniti, naj se obrne na mene za pojasnila in potrebne spise. Rojaki v Zapadni Pennsylvaniji najboljšje storijo, če pridejo osebno k meni. Uradne ure v pisarni od 9. do 5. Zvečer in ob nedeljah pa na domu, 208 — 57th St.

ANTON ZBASNIK, Javal notar, 206 BAKERWELL BLDG. (Nasproti sodnije) PITTSBURGH, PA.

FIRST NATIONAL BANK

Established 1857

VARNO PRED TATOVIL

Ako ste na potovanju, morate biti zelo previdni pred žepnimi tatovi. Ne nosite gotovega denarja s seboj, ampak si nabavite potniške čeke (Travelers' Checks). Te čeke zamenjate lahko za gotovi denar in polno svoto po celem svetu. Te čeke ne more nihče drugi zamenjati, kakor SAMO VI. Ako boste šli letošnje poletje kam na počitnice, pridite v našo banko in zamenjajte svoj denar za potovanje v takozvane potniške čeke. Ako storite tako, se ne boste kesali.

Premoženje te banke znaša \$12.000.000.00

THE OLDEST and LARGEST BANK in JOLIET

A. GRDINA in SINOVI

PRVI IN NAJSTAREJSI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CLEVELANDU, O.

1053 E. 62nd ST.

Odperto dan in noč
Telefon: Randolph 1881